

Użytkownicy hulajnóg ignorują kaski »9

Zmiany w systemie opieki zdrowotnej »11

Prof. Gruzewski: musimy zmienić
podejście do polityki rodzinnej »12-13

Wilno stanie się światowym centrum
Bożego Miłosierdzia »18-19

Wielki Tydzień. Ks. Górlicki: „Ten czas powinien nas wewnętrznie umocnić”

Fot. Marian Paluszkiewicz

Wielki Tydzień, a zwłaszcza Święte Triduum Paschalne, jest najważniejszym i najświętszym czasem w liturgii Kościoła. Triduum rozpoczyna się liturgią Wieczerzy Pańskiej w Wielki Czwartek, a kończy Mszą Świętą Rezurekcyjną w Wielką Niedzielę — Niedzielę Zmartwychwstania — mówi dla „KW” ks. prałat Wojciech Górlicki. »2

Mniejsza akcyza na paliwo: krok tylko symboliczny? »6-7

ISSN 1392-0405

Świąteczny stół: jak nie marnować jedzenia »14-15

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiewicz
— fotoreporter.

Dział Promocji i Kolportażu:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 5 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

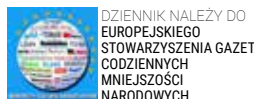
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 1400 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiedzne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Wielki Tydzień. Ks. Wojciech Górlicki: „Ten czas powinien nas wewnętrznie umocnić”

Honorata Adamowicz

O najważniejszym okresie w liturgii Kościoła „Kurierowi Wileńskiemu” opowiada ks. prałat Wojciech Górlicki, proboszcz Kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie.

WIELKI CZWARTEK

— Wielki Czwartek, liturgia Wieczery Paschalnej, przypomina nam Ostatnią Wieczerzę, którą Chrystus spożył z uczniami przed swoją męką. W czasie tej Wieczery ustanowił dwa sakramenty: sakrament kapłaństwa oraz sakrament Eucharystii. Nawiązując do Ewangelii, dzień ten przypomina również zdradę Judasza oraz pojmanie i uwięzienie Chrystusa. W tym dniu we wszystkich katedrach, także w Katedrze Wileńskiej, w godzinach przedpołudniowych odprawiana jest Msza św. przez biskupa wraz ze wszystkimi kapłanami diecezji. Podczas tej liturgii kapłani odnawiają swoje przyrzeczenia, a także poświęcane są oleje, które używa się przy namaszczeniu chorych oraz przy sakramentach: chrztu i bierzmowania. Ta uroczystość nosi nazwę Mszy Krzyżma, ponieważ krzyżmo to olej używany podczas udzielania sakramentu chrztu i bierzmowania — mówi ks. prałat Górlicki.

WIELKI PIĄTEK

Jak mówi duchowny, Wielki Piątek to dzień, w którym nie odprawia się Mszy św. Odbывается natomiast piękna Liturgia Adoracji Krzyża — Liturgia Męki Pańskiej. W tym dniu możemy oddać cześć Krzyżowi, a sama liturgia symbolizuje ukrzyżowanie, śmierć Chrystusa oraz złożenie Go do grobu.

Ks. prałat Wojciech Górlicki
Fot. Marian Paluszkiewicz

WIELKA SOBOTA I REZUREKCJA

Tymczasem Wielka Sobota to dzień Wielkiej Ciszy w liturgii. W ciągu dnia nie ma sprawowanej liturgii, natomiast wieczorem odprawiana jest Wigilia Paschalna, która jest już liturgią Zmartwychwstania. Jak zaznacza nasz rozmówca, w tym dniu poświęca się również pokarmy wielkanocne, co symbolizuje wiarę, że to, czym dysponujemy na co dzień, jest Bożym darem, i prosi się Boga o Jego błogosławieństwo.

— Wieczorem, podczas Wigilii Paschalnej, uroczyste poświęca się ogień i zapala świecę wielkanocną — tzw. Paschał. Następnie wnoszona jest do kościoła przy akompaniamencie trzykrotnego śpiewu „Światło Chrystusa”, a wierni odpowiadają: „Niech będą dzięki”. W ten sposób daje się znak, że Chrystus jest najważniejszym Światłem. W czasie liturgii paschalnej poświęca się wodę chrzcielną, a w niektórych kościołach udziela się sakramentu chrztu świętego. Liturgia eucharystyczna będąca zwieńczeniem Wigilii Paschalnej to już liturgia wielkanocna. W niektórych kościołach po zakończeniu Wigilii Paschal-

nej odbywa się procesja rezurekcyjna, która formalnie rozpoczyna okres wielkanocny — wychodzimy z czasu Wielkiego Postu i wchodzimy w czas Zmartwychwstania — zaznacza ks. Górlicki.

Zgodnie z tradycją w większości kościołów procesja rezurekcyjna odbywa się w niedzielę rano podczas mszy nazywanej Rezurekcją — od łacińskiego słowa „resurrectio”, czyli „zmartwychwstanie”. Wierni uczestniczą w niej podczas porannych mszy niedzielnych.

JAK PRZEŻYĆ TEN OKRES?

— Przede wszystkim warto wziąć udział w liturgii. To najlepszy sposób, aby przeżyć ten święty czas, tym bardziej, że jest to najważniejsza liturgia w ciągu roku. W miarę możliwości warto zaplanować uczestnictwo w liturgiach od Wielkiego Czwartku do Niedzieli Wielkanocnej — w czwartek wieczorem, w piątek, sobotę i niedzielę. Aby owocnie przeżyć liturgię od strony duchowej, ważny jest stan łaski uświęcającej — możliwość przyjęcia Komunii Świętej. Aby to osiągnąć, konieczne może być przystąpienie do spowiedzi, jeśli ktoś znajduje się w stanie grzechu. Ten czas powinien nas wewnętrznie umocnić i przypomnieć o najważniejszych wydarzeniach wiary — zwłaszcza o Męce Pańskiej i Zmartwychwstaniu. Warto w tym okresie poczytać fragmenty Pisma Świętego dotyczące tych wydarzeń. Najważniejsze jest przeżycie tego czasu duchowo — do czego z całego serca wszystkich zachęcam — zaprasza ks. Górlicki. ■

Przez Stany Zjednoczone przeszła fala protestów przeciwko polityce prezydenta Donalda Trumpa — „Królowi — nie” Fot. Olga Fedorova, EPA-ELTA

Apel o przekazanie 1,2 proc. podatku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”

Podobnie jak w ubiegłych latach, każdy z nas, kto płaci podatek od dochodu (od wynagrodzenia, działalności gospodarczej lub innej), może przekazać dla organizacji (w tym przypadku dla redakcji „Kuriera Wileńskiego”) 1,2 proc. od wpłaconego w 2025 r. do Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI) podatku dochodowego. Czytelnika nic to nie kosztuje, a dla polskiej gazety na Litwie to wielka pomoc.

Apelujemy do Czytelników o przekazanie na redakcję „Kuriera Wileńskiego” tych 1,2 proc.

Dlaczego warto przekazać „Kurierowi Wileńskiemu” 1,2 proc. od podatku? Żeby na Litwie mogła istnieć i się rozwijać polska gazeta. Twoja pomoc, Czytelniku, będzie znacznym wsparciem naszych skromnych redakcyjnych sił.

Według danych VMI w kraju jest około 950 tys.

osób, które są zobowiązane do złożenia deklaracji podatkowych za miniony rok. Są to osoby uzyskujące dochody związane z zatrudnieniem, pragnące odzyskać podatek dochodowy, prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, podatnicy, którzy sprzedali samochód po upływie mniej niż trzech lat od momentu kupna, podatnicy, którzy sprzedali nieruchomość w ciągu mniej niż dziesięciu lat od nabycia. Złożyć deklarację muszą także osoby, które otrzymały ponad 500 euro odsetek w ciągu roku lub ponad 2 500 euro nie od bliskich krewnych

KROK PO KROKU

Jak można wesprzeć „Kuriera Wileńskiego”? Wystarczy do 4 maja 2025 r. złożyć elektronicznie wniosek FR0512. Możemy go przekazać za pośrednictwem

EDS (Elektroninio deklaravimo sistema) po wejściu na stronę <https://deklaravimas.vmi.lt>. Wykonujemy następujące kroki:

Wybieramy: Deklaravimas
Klikamy: Pildyti prašymą
Wypełniamy formularz wg instrukcji.

UWAGA: wniosek złożony po 4 maja br. nie będzie rozpatrywany. Zostanie on także odrzucony, jeżeli w terminie przed 4 maja br. nie złożymy deklaracji podatkowej GPM311 za 2025 rok. Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące składania deklaracji FR0512 można uzyskać na stronie internetowej www.vmi.lt lub telefonicznie pod nr tel. 1882.

Aby wypełnić wniosek FR0512 należy wpisać kod identyfikacyjny naszej redakcji (lit. įmonės kodas): **VšĮ „Vilnijos žodis” 125247657.**

Imieniny

31 marca

Achacjusza, Amosa, Balbina, Beniamina, Bonawentury, Dobromira, Gwidona, Joanny, Kornelii

1 kwietnia

Florentyna, Grażyny, Hugona, Ireny, Jakubina, Katarzyny, Makarego, Melitona, Miłości, Teodora, Tomasza, Tomislawa, Wenancjusza, Zbigniewa

Cytat dnia

„Rozpoczynamy prace nad odbudową dróg. Po tej zimie w końcu się rozpadły, wiemy o tym i nie ma co temu zaprzeczać. A wszystko to z powodu dziesięcioleci nierównomiernego finansowania, niewłaściwego podejścia do dróg i braku wizji, jak powinna wyglądać cała nasza infrastruktura drogowa” — oświadczył minister komunikacji Juras Taminskas.

Liczba dnia 22 proc.

— o tyle zmniejszyła się w minionym tygodniu cena prądu na Litwie. Powodem spadku ceny było zwiększenie produkcji prądu przez elektrownie wiatrowe.

Mieszkańcom rejonu wileńskiego będą bezpłatnie rozdawane kompostowniki

Samorząd Rejonu Wileńskiego właścicielom domów jednorodzinnych oraz działek w ogrodach działkowych bezpłatnie rozdaje kompostowniki.

Podkreśla się, że kompostowniki są przyznawane wyłącznie osobom mieszkającym na stałe, które nie mają zaległości w opłatach za gospodarowanie odpadami.

Na jedno gospodarstwo domowe przysługuje jeden kompostownik.

Mieszkańcy rejonu wileńskiego, którzy chcą otrzymać kompostownik na odpady zielone, są proszeni o zgłoszenie się z dokumentem tożsamości **do przedsiębiorstwa komunalnego zgodnie z obsługiwany obszarem:**

- **Spółka „Nemenčinės komunalininkas”** (obsługuje gminy: Awizienie, Bezdany, Bujwidze, Dukszty, Mejszagoła, Niemenczyn, Podbrzezie, Rzesza, Suderwie, Sużany, Zujuny)

lub

- **Spółka „Nemėžio komunalininkas”** (obsługuje gminy: Czarny Bór, Kowalczuki, Ławaryszki, Mariampol, Miedniki, Mickuny, Niemież, Pogiry, Rudomino, Rukojnie, Szaterniki)

Spółka „Nemenčinės komunalininkas” będzie wydawać kompostowniki i prowadzić rejestrację pod adresem Piliakalnio g. 50, Niemenczyn, w każdy wtorek i czwartek w godz. 8:00–16:00 (przerwa obiadowa 11:30–12:15), tel.: +370 685 27 660

Spółka „Nemėžio komunalininkas” prowadzi rejestrację kompostowników w dziale gospodarki odpadami (II piętro), adres: Sodų g. 23, Skojdziszki, w każdy poniedziałek i środę w godz. 7:00–15:30, piątek 7:00–14:30 (przerwa obiadowa 11:00–11:45), tel.: +370 603 91 344 (po połączeniu należy wybrać cyfrę 3).

Zaznaczamy, że mieszkańcom, którym kompostowniki wydano wcześniej, nie będą one ponownie rozdawane. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy posiadany kompostownik jest uszkodzony, złamany lub

w inny sposób nie nadaje się do użytku, wówczas zostanie wymieniony na nowy.

Kompostowniki są przeznaczone do przetwarzania odpadów powstających w gospodarstwie domowym po ich wcześniejszym posegregowaniu.

Na jedno gospodarstwo domowe przysługuje jeden kompostownik. Mieszkańcom, którym kompostowniki wydano wcześniej, nie będą one ponownie rozdawane. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy posiadany kompostownik jest uszkodzony, złamany lub w inny sposób nie nadaje się do użytku, wówczas zostanie wymieniony na nowy.

Do kompostowania nadają się:

- odpady kuchenne: resztki owoców i warzyw, obierki, skorupki jaj, torebki herbaty, fusy z kawy i filtry, rozdrobniony papier

- odpady ogrodowe: liście, skoszona trawa, młode chwasty (bez nasion), stara ziemia z doniczek, obornik (królików, kur, koni, krów)

Do kompostowania NIE nadają się: mięso, ryby, tłuszcze, kości, produkty mleczne, odpady plastikowe i syntetyczne, chore rośliny, odchody psów i kotów, chwasty z dojrzałymi nasionami.

Przypominamy, że odpady zielone są również przyjmowane i kompostowane w punktach zbiórki w rejonie wileńskim. Od jednego mieszkańca rocznie przyjmowane jest bezpłatnie do 1000 kg (lub 3 m³) odpadów zielonych. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Mieszkańcy zainteresowani otrzymaniem pojemnika proszeni są o kontakt z lokalną spółką komunalną **Fot. vrsa.lt**

BIALORUŚ Z Mińska powróciło 331 litewskich ciężarówek

Jak informuje Państwowa Służba Ochrony Granic (VSAT), od początku ubiegłego tygodnia do poniedziałku 30 marca przez przejścia graniczne w Mednikach i Solecznikach do Litwy z Białorusi powróciło łącznie 331 ciężarówek zatrzymanych wcześniej w Mińsku. Jak poinformował BNS Giedrius Mišutis, do północy z niedzieli na poniedziałek przez przejście w Mednikach powróciło 190 ciężarówek, a przez przejście w Solecznikach — 141. „Trudno powiedzieć, ile jeszcze litewskich ciężarówek wraca, ale jest ich sporo — co piąta lub szósta ciężarówka wjeżdżająca na Litwę to właśnie ta, która została wypuszczona z parkingów” — powiedział Mišutis. Według przedstawiciela straży granicznej wraz ze wzrostem natężenia ruchu wydłuża się również czas oczekiwania na granicy.

MONITORING Zboża będą badane pod kątem GMO

W związku ze zmianami w międzynarodowym systemie handlowym oraz w celu monitorowania nowych zagrożeń Państwowa Służba Żywności i Weterynarii podjęła decyzję o rozpoczęciu badań nad organizmami modyfikowanymi genetycznie (GMO) w Litwie w odniesieniu do pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, ryżu, gryki, prosa oraz ich produktów końcowych — kasz i mąki. Decyzja ta została podjęta po przeanalizowaniu wniosków z kontroli przeprowadzonych w ostatnich latach w poszczególnych krajach i w Europie, ocen naukowych oraz danych z systemu UE, za pośrednictwem którego państwa zgłaszają niebezpieczne produkty. „Środki te są niezbędne do zapobiegania wprowadzaniu na rynek niebezpiecznej żywności, w oparciu o aktualne statystyki i zagrożenie dla bezpieczeństwa konsumentów” — wskazała służba.

Zaktualizowana lista produktów podlegających kontroli zawiera ponad 25 nazw produktów.

BEZPIECZEŃSTWO Coraz więcej zgłaszających podejrzane maile

W połowie marca, w ramach ćwiczeń z zakresu inżynierii społecznej „Kibernetyczna tarcza — PhishEx” zorganizowanych przez Narodowe Centrum Bezpieczeństwa Cybernetycznego (NKSC), wysłano 142 tys. podejrzanych wiadomości e-mail. O zagrożeniach poinformowało 6,15 proc. odbiorców takich maili. O potencjalnych zagrożeniach poinformowano 8,7 tys. razy, co stanowi najwyższy wskaźnik w całym okresie trwania ćwiczeń. Ministerstwo Ochrony Kraju zauważa, że poprawia się również poziom czujności pracowników — tylko 2,36 proc. osób, które otrzymały podejrzane wiadomości, podało dane logowania lub inne wrażliwe informacje, podczas gdy w 2025 r. średnia takich przypadków wynosiła 5,1 proc. „Rosnąca liczba zaangażowanych organizacji wyraźnie wskazuje na rosnącą uwagę poświęcaną cyberbezpieczeństwu — w tych ćwiczeniach wzięło udział 192 organizacji, czyli o 29 więcej niż rok temu. Wyniki te odzwierciedlają dojrzałość kultury cyberbezpieczeństwa — pracownicy coraz częściej nie tylko rozpoznają zagrożenia, ale także je zgłaszają” — powiedział dyrektor NKSC Antanas Aleknavičius.

IZRAEL Patriarcha otrzyma dostęp do Bazyliki Grobu Pańskiego

Premier Izraela Benjamin Netanjahu oświadczył w poniedziałek 30 marca, że patriarcha łaciński otrzyma „pełny i natychmiastowy dostęp” do Bazyliki Grobu Świętego. Komunikat pojawił się po tym, jak w Niedzielę Palmową policja nie wpuściła patriarchy kardynała Pierbattisty Pizzaballi do tej świątyni.

„Wydalem odpowiednim instytucjom polecenie, aby kardynał Pierbattista Pizzaballa, patriarcha łaciński, otrzymał pełny i natychmiastowy dostęp do Bazyliki Grobu Świętego w Jerozolimie” — napisał Netanjahu w serwisie społecznościowym X. Izraelska policja nie pozwoliła temu wysokiemu rangą duchownemu katolickiemu wejść do najświętszego miejsca chrześcijaństwa, aby odprawić mszę w Niedzielę Palmową, co Netanjahu nazwał względami bezpieczeństwa.

WILNO Dwór w Tuskulanach objęty ochroną państwową

Znajdująca się w Wilnie posiadłość dworska w Tuskulanach wraz z pomnikiem ofiar reżimu okupacyjnego została ogłoszona obiektem dziedzictwa kulturowego objętym ochroną państwową. Stało się to po podpisaniu rozporządzenia przez ministra kultury Vaidę Aleknavičienę. Obiektowi przyznano status obiektu o znaczeniu krajowym. W jego skład wchodzi: pałac dworski, oficyna, willa Franciszka Walickiego, kaplica św. Teresy oraz kaplica-kolumbarium. Dwór w Tuskulanach został założony przez wielkiego księcia litewskiego Zygmunta Augusta w połowie XVI w. Po upływie kilku stuleci został podzielony na odrębne majątki. Do dziś zachowały się zaprojektowane przez architekta Karola Podczaszyskiego pałace dworskie w stylu klasycystycznym nad brzegiem Wilii, wzniesione około 1825 r.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. Marian Paluszkiwicz; alicja.klonowska@gmail.com

Mniejsza akcyza na olej napędowy. Ekonomista: To bardziej krok symboliczny

Na światowych rynkach cena ropy naftowej rośnie. Ministerstwo Finansów zapowiedziało, że zmniejszy akcyzę na paliwo.

Antoni Radczenko

Ekonomista Nerijus Mačiulis w rozmowie z „KW” ocenia, że obniżenie akcyzy jest raczej krokiem symbolicznym i większego wpływu na życie zwykłych mieszkańców nie będzie miało.

Z powodu gwałtownego wzrostu cen paliw wywołanego wojną na Bliskim Wschodzie oraz dążeń rządu do ograniczenia ich wpływu przede wszystkim na krajowy biznes i rolnictwo, minister finansów Kristupas Vaitiekūnas poinformował, że wstępne stanowisko Komisji Europejskiej w sprawie czasowego obniżenia akcyzy na olej napędowy jest pozytywne.

DECYZJA BRUKSELI

Minister podkreślił jednak, że należy poczekać na ostateczną decyzję Brukseli — która, jak ma nadzieję, również będzie pozytywna. „Tak, ale są to sygnały wstępne i nie należy ich traktować jako ostatecznych — trzeba poczekać na końcową opinię i wtedy wszystko będzie jasne. KE podkreśla, że środki powinny być ograniczone w czasie, co również zwiększa pozytywne podejście do tego rozwiązania” — powiedział minister w poniedziałek agencji BNS.

Vaitiekūnas zaznaczył, że wstępnie przychylna ocena Komisji Europejskiej wynika z faktu, że obniżka akcyzy na olej napędowy miałaby charakter tymczasowy. „Do środków o ograniczonym wpływie, finansowanych wyłącznie z dodatkowych wpływów z podatku od wartości dodanej (VAT), KE podchodzi nieco bardziej przychylnie. Ponieważ nasza propozycja obniżki akcyzy została skonstruowana właśnie na tej zasadzie, liczymy na pozytywną decyzję KE, choć negocjacje nadal trwają i nie otrzymaliśmy jeszcze ostatecz-

Na światowych rynkach rośnie cena ropy naftowej

Zdaniem Vaitiekūnasa projekt zmian w zakresie akcyzy zostanie skierowany do Sejmu w trybie pilnym. Zakłada on obniżenie stałych stawek akcyzy zarówno dla standardowego oleju napędowego, jak i tego wykorzystywanego w rolnictwie, co obniżyłoby końcową akcyzę odpowiednio do 503,6 oraz 35 euro za 1 tys. litrów.

nej odpowiedzi” — dodał szef resortu finansów.

Zdaniem ministra Komisja Europejska znacznie bardziej sceptycznie ocenia działania mające na celu przywrócenie cen paliw do poziomu sprzed wojny. „Ogólnie komisja wyciągnęła wnioski z kryzysu z 2022 roku i bardzo sceptycznie podchodzi do środków mających na celu sztuczne przywrócenie cen do wcześniejszego poziomu, jeśli sytuacja na światowym rynku ropy się nie poprawi” — powiedział.

SYMBOLICZNE DZIAŁANIA

Vaitiekūnas podkreślił, że planowane jest obniżenie akcyzy na olej napędowy jeszcze przed uzyskaniem ostatecznej oceny Komisji Europejskiej. Minister zaznaczył również, że obniżka podatku jedynie częściowo złagodzi wzrost cen paliw. „Uważamy, że państwo nie powinno czerpać dodatkowych dochodów z tej sytuacji — to wyraz solidarności i próba częściowego złagodzenia wzrostu cen paliw. Podkreślam jednak, że państwo może jedynie częściowo ograniczyć wzrost cen, ponieważ są one w dużej mierze wynikiem wzrostu cen ropy naftowej” — wyjaśnił.

Starszy ekonomista Swedbanku Nerijus Mačiulis nie sądzi, że obniżka akcyzy na olej napędowy mocno wpłynie na życie przeciętnego mieszkańca kraju.

— To jest bardziej symboliczny krok. Paliwo podróżowało o 50-60 eurocentów, natomiast obniżenie ceny o 6 eurocentów nie za dużo zmienia.

7.>>

6.>>

Widzimy, że wahania cen nafty są bardzo duże. Nie możemy wykluczyć, że ceny jeszcze bardziej pójdą w górę, dlatego zmniejszenie akcyzy mocno nic nie zmieni. Może mieć wpływ, jeśli chodzi o zmniejszenie konkurencji z Polską. Dziś litewskie ciężarówki często tankują na stacjach paliwowych w Polsce. Być może mniejsza akcyza wpłynie na to, że częściej będą tankowali na Litwie. Tym niemniej, dla zwykłego konsumenta, to nie jest czymś bardzo istotnym — ocenia ekonomista w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

Minister finansów zaznaczył w ubiegłym tygodniu, że planowana korekta dotyczy wyłącznie akcyzy na olej napędowy, ponieważ jego cena wzrosła znacznie bardziej niż benzyny, a sam jest szerzej wykorzystywany — zarówno przez biznes, jak i sektor publiczny.

Zdaniem Vaitiekūnasa projekt zmian w zakresie akcyzy zostanie skierowany do Sejmu w trybie pilnym. Zakłada on obniżenie stałych stawek akcyzy zarówno dla standardowego oleju napędowego, jak i tego wykorzystywanego w rolnictwie, co obniżyłoby końcową akcyzę odpowiednio do 503,6 oraz 35 euro za 1 tys. litrów. Obecnie akcyza na standardowy olej napędowy wynosi 553,6 euro za 1 tys. litrów, czyli o 6,5 proc. więcej niż w ubiegłym roku.

MOŻLIWE WIĘKSZE CENY

Mačiulis nie wyklucza, że ceny mogą być jeszcze większe.

— Jeśli Cieśnina Ormuz nadal będzie zablokowana i nie będzie wystarczających dostaw nafty, to ceny mogą jeszcze bardziej pójść w górę. Cena może wzrosnąć do 150 dolarów za baryłkę. Wszystko zależy od tego, kiedy zostanie osiągnięte zawieszenie broni. Teraz widzimy, że negocjacje odbywają się w sposób chaotyczny. Jest więc duże prawdopodobieństwo, że możemy doczekać się nowych cen na paliwo — wyjaśnia ekonomista.

Wiceminister finansów Lukas Jakubonis poinformował w ubiegłym tygodniu, że obniżka miałaby obowiązywać przez dwa miesiące. Według ministerstwa stawki mają zostać obniżone w takim stopniu, aby ubytek dochodów budżetowych z akcyzy został zrekompensowany wyższymi wpływami z VAT wynikającymi ze wzrostu cen oleju napędowego.

Minister wcześniej podkreślał, że obniżkę akcyzy należy uzgodnić z Komisją Europejską, ponieważ Litwa otrzymała 195 mln euro zamrożonych środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), w związku z wcześniejszym podniesieniem akcyzy, reformą podatku od nieruchomości oraz wprowadzeniem „zielonych” podatków paliwowych. ■

Fot. Andrius Ufartas, ELTA

Cena może wzrosnąć do 150 dolarów za baryłkę — twierdzi ekonomista Nerijus Mačiulis

Nielegalne połowy w rejonie telszańskim

W rejonie telszańskim funkcjonariusze wykryli nielegalny połów na jeziorze Lūkstas. Sprawa zakończyła się konfiskatą sprzętu oraz samochodu, co jest pierwszym takim przypadkiem po zaostrzeniu przepisów.

W niedzielę 29 marca funkcjonariusze Departamentu Ochrony Środowiska (AAD) ujawnili przypadek nielegalnego połowu ryb, w wyniku którego zajęto środki i narzędzia wykorzystywane do popełnienia wykroczenia — samochód, łódź oraz sieci. Działania były efektem zgłoszenia otrzymanego 28 marca, dotyczącego dwóch osób roztawiających sieci na jeziorze Lūkstas.

Po uzyskaniu informacji funkcjonariusze zorganizowali zasadzkę. Następnego dnia pracownicy Wydziału Ochrony Przyrody w Szawłach zaobserwowali, że podejrzani przyjechali samochodem do łodzi, z której wcześniej roztawiono sieci. W trakcie działań zauważono, jak mężczyźni wypłynęli łodzią w celu wyciągnięcia sieci, a następnie załadowali je wraz z rybami do pojazdu. Podczas kontroli samochodu odjeżdżającego z jeziora funkcjonariusze znaleźli dwie sieci stałe oraz nielegalnie złowione ryby: pięć szczupaków, trzy karpie, jeden lin i dwie czerwie. W związku z naruszeniem przepisów zajęto łódź z wiosłami, sieci, połów oraz samochód.

Jak poinformował AAD w poniedziałek 30 marca, jest to pierwszy przypadek zastosowania zaostrzonych przepisów po zmianach w Kodeksie wykroczeń administracyjnych. Nowe regulacje przewidują możliwość zajęcia i konfiskaty samochodu wykorzystywanego do transportu niedozwolonych narzędzi połowowych oraz nielegalnie złowionych ryb.

Wstępnie oszacowano szkody w zasobach rybnych na 1,6 tys. euro. Wobec sprawców sporządzono protokoły o wykroczeniach administracyjnych.

Opr. J. B. na podst. BNS

Obecne oblicze renowacji: zapraszamy do głosowania na najlepszy projekt

Co może zmienić dobrze zaplanowana renowacja bloku wielomieszkaniowego? Dziesięć wybranych historii renowacji budynków z całej Litwy pokazuje, że zmiana jest znacznie większa niż tylko nowa fasada czy niższe rachunki. Agencja Zarządzania Projektami Środowiskowymi (APVA) ogłasza konkurs „Projekt renowacji roku 2026” i zaprasza do oceny wpływu współczesnej renowacji na stare bloki wielomieszkaniowe oraz do wyboru projektu najbardziej godnego uwagi.

Celem tegorocznej edycji jest nie tylko wyłonienie najbardziej udanych projektów, ale także przypomnienie, że modernizacja wpływa nie tylko na stan techniczny budynku. Zmienia ona również nawyki społeczności, kształtuje podejście do środowiska mieszkalnego, a często staje się impulsem do zmian w całej dzielnicy.

Gintarė Burbienė, dyrektor Departamentu Modernizacji Budynków APVA, zauważa, że w tym roku szczególną uwagę poświęca się wdrażaniu zaawansowanych technologii, komfortowi oraz wpływowi społecznemu: „Zmodernizowany blok wielomieszkaniowy to nie tylko odnowione ściany i ocieplenie budynku, ale także impuls do zmian w całym rejonie: więcej porządku, bezpieczeństwa, estetyki oraz aktywniejsze zaangażowanie mieszkańców”.

CORAZ CZĘŚCIEJ WDRAŻANE SĄ NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA

Tegoroczni kandydaci wyróżniają się tym, że rozwiązania, które jeszcze niedawno były uważane za wyjątkowe, dziś stają się normą. Na dachach bloków coraz częściej montuje się instalacje fotowoltaiczne, kolektory słoneczne, stosuje się pompy ciepła oraz instaluje inteligentne systemy zarządzania mikroklimatem. Rozwiązania te pozwalają zapewnić niższe zużycie energii oraz efektywną regulację temperatury i wilgotności przez cały rok.

Kolejny trend – zmienia się również podejście mieszkańców. Wielu z nich postrzega renowację nie tylko przez pryzmat finansowy, ale także z perspektywy długoterminowych korzyści: komfort, bezpieczeństwo, mniejsze ryzyko awarii,

■ Odnowiony blok wielomieszkaniowy Fot. z archiwum APVA

wyższa wartość mieszkania. Cieszy fakt, że rośnie liczba aktywnych właścicieli mieszkań, którzy chętnie angażują się w proces podejmowania decyzji. To również przyczynia się do sukcesu projektów.

JAKIE KRYTERIA SĄ NAJWAŻNIEJSZE PRZY OCENIE?

Oceniając kandydatów do tytułu „Projektu renowacyjnego roku 2026”, G. Burbienė zachęca do uwzględnienia nie tylko liczb. Istotne są rzeczywiste wyniki oszczędności energii, wybrane inteligentne rozwiązania, poprawa mikroklimatu wewnętrznego oraz możliwość regulacji ogrzewania. Równie ważne są renowacje przestrzeni wspólnych i otoczenia oraz rozwiązania estetyczne.

„Kolejnym aspektem oceny jest kompleksowy wpływ każdego projektu. Czy rozwiązuje się kilka problemów jednocześnie: zmniejszenie zużycia energii, kontrola zanieczyszczenia środowiska i hałasu, zwiększenie bezpieczeństwa, zaangażowanie społeczności. Takie projekty stają się nie tylko przykładami dobrych praktyk, ale także zachęcają innych do wprowadzania zmian” – twierdzi G. Burbienė.

Kandydaci do tytułu „Projektu renowacyjnego roku” zostaną zaprezentowani w marcu i kwietniu w specjalnym cyklu artykułów. W kwietniu odbędzie się głosowanie, podczas którego

mieszkańcy będą mogli wyrazić swoją opinię. Szczegółowe informacje o projektach będą publikowane na koncie APVA na Facebooku.

WSZYSCY MOGĄ CIESZYĆ SIĘ KOMFORTEM I ESTETYKĄ

APVA przypomina osobom rozważającym renowację: wszystkie bloki wielomieszkaniowe wybudowane przed 1993 r. mogą zostać odnowione przy wsparciu państwa. Obejmuje ona nie tylko rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej, ale także zmiany zwiększające komfort: rozbudowę balkonów, montaż nowych, przechowywanie rowerów, stacje ładowania pojazdów elektrycznych, adaptację piwnic na schowki.

W 2025 r. na Litwie wyremontowano 359 bloków, a 35 z nich wdrożyło innowacyjne technologie i odnawialne źródła energii. Przyniosło to nie tylko oszczędności ciepła, ale także zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz bardziej nowoczesne i bezpieczne otoczenie. Mieszkańcy cieszą się ciepłem i niższymi rachunkami, a także bardziej przytulnym i wygodnym otoczeniem.

Projekt „Promowanie renowacji bloków wielomieszkaniowych” jest finansowany ze środków Funduszu Spójności.

Benita Gaižiūnaitė

Zam. 2889

Użytkownicy hulajnóg ignorują kaski – nowe przepisy nie sprawdzają się

Justyna Giedrojc

Od początku tego roku obowiązują nowe przepisy, zgodnie z którymi podczas jazdy na hulajnodze oraz innymi środkami elektromobilnymi obowiązkowe jest noszenie kasku.

Zgodnie z nowymi przepisami kask jest obowiązkowy podczas jazdy rowerem, hulajnogą oraz skuterem. Ponadto od stycznia bieżącego roku firmy wynajmujące hulajnogi elektryczne mają obowiązek zapewnienia kasków dla swoich klientów.

ZDJĘCIE NIE STANOWI DOWODU, ŻE KASK BYŁ UŻYWANY

Z początkiem sezonu na stołecznych ulicach można zobaczyć rzędy hulajnóg z przypiętymi kaskami, jednak rzadko który użytkownik hulajnogi zakłada kask podczas jazdy. Zdecydowana większość porusza się po mieście bez ochrony na głowę.

— Jeszcze w tym miesiącu w Wilnie rozpoczną się kontrole prewencyjne prowadzone wspólnie z policją. Jazda bez kasku może skutkować mandatem w wysokości od 20 do 40 euro. Ważne jest, aby wiedzieć, że wyłącznie policja ma prawo nakładać kary administracyjne — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Dominykas Stonkus, kierownik Działu Organizacji Zrównoważonej Mobilności w spółce samorządowej JUDU.

Rozmówca zaznacza, że odpowiedzialność za bezpieczeństwo spoczywa na kierującym pojazdem.

— Platformy wynajmu hulajnóg nie weryfikują, czy użytkownik ma założony kask podczas jazdy — odpowiedzialność za bezpieczeństwo oraz przestrzeganie przepisów spoczywa na kierującym pojazdem. Po zakończeniu jazdy należy przesłać zdjęcie do operatora pojazdów przedstawiające prawidłowo zaparkowaną hulajnogę elektryczną wraz z kaskiem. Zdjęcie to nie stanowi dowodu, że kask był używany w trakcie jazdy, służy jedynie potwierdzeniu, że hulajnoga została zwrócona zgodnie z zasadami, czyli z kaskiem — wyjaśnia Dominykas Stonkus.

Rozmówca przypomina, że osoba kierująca wynajętą hulajnogą powinna mieć swój własny kask, jeżeli nie chce korzystać z kasku oferowanego przez operatora. Korzystanie bywa ograniczone głównie ze względów higienicznych czy wygody.

Kask ochronny powinien dokładnie pasować do głowy, dobrze przylegać, nie przesuwać się na boki oraz nie zasłaniać oczu. Musi być prawidłowo zapięty (ale nie za ciasno, aby nie powodować dyskomfortu), co zapewnia bezpieczeństwo i stabilność w razie upadku.

ZMIANY MAJĄ ZAPOBIEC SETKOM URAZÓW

Zmiany w ustawie kładą szczególny nacisk na problem nieuregulowanego korzystania z hulajnóg elektrycznych, co w ostatnim czasie doprowadziło do wielu tragicznych wypadków.

„Dotychczas noszenie kasku dla motocyklistów, rowerzystów, deskorolkarzy czy osób jadących na hulajnodze elektrycznej było obowiązkowe tylko dla osób poniżej 18. roku życia oraz tych uczestników ruchu, którzy poruszali się po jezdni. Dążymy do tego, aby podróże użytkowni-

ków pojazdów mikromobilnych były jeszcze bardziej bezpieczne, dlatego w tym roku nie będzie żadnych wyjątków, a kaski będą obowiązkowe dla osób w każdym wieku” — zapowiedział minister komunikacji Juras Taminskas. Minister podkreślił, że zmiany te pomogą zapobiegać setkom urazów, do których dochodzi każdego roku.

Resort informuje, że — tak jak dotychczas — jazda będzie dozwolona wyłącznie pojazdami mikromobilnymi wyposażonymi w działający hamulec i klakson, białe światło z przodu, czerwone światło z tyłu, a także pomarańczowe elementy odblaskowe po obu stronach.

Podczas jazdy po jezdni kierowcy pojazdów elektrycznych muszą zakładać jaskrawą kamizelkę z elementami odblaskowymi lub upewnić się, że pojazd ma włączone białe światło z przodu i czerwone z tyłu. W ciemności lub przy słabej widoczności obowiązkowe jest noszenie kamizelki odblaskowej oraz korzystanie z oświetlenia.

Kierowcom pojazdów elektrycznych zaleca się również stosowanie ochraniaczy na łokcie i kolana, obuwia antypoślizgowego oraz odzieży odblaskowej, co znacząco zwiększa bezpieczeństwo. ■

Jazda hulajnogą bez kasku może skutkować mandatem w wysokości od 20 do 40 euro **Fot. Marian Paluszkievicz**

Bliski Wschód: rośnie ryzyko eskalacji. W Wilnie ostre hasła protestujących

Na Bliskim Wschodzie rośnie ryzyko eskalacji — Teheran grozi atakami odwetowymi, do Iranu dołączyli rebelianci Huti, a Trump nie wyklucza inwazji lądowej. Sytuacja na rynkach jest niepewna. Tymczasem w Wilnie i Kownie odbyły się protesty.

GROŹBY IRANU I WIELOKIERUNKOWE ATAKI

Irańskie dowództwo zapowiedziało ataki na domy amerykańskich i izraelskich polityków oraz wojskowych na Bliskim Wschodzie. Władze w Teheranie przedstawiają działania jako odpowiedź na wcześniejsze uderzenia.

Rzecznik Kwatery Głównej Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej, generał Ebrahim Zolfaghari, oznajmił, że zapowiadane ataki mają charakter odwetowy. Jednocześnie zarzucił Stanom Zjednoczonym i Izraelowi, że „celowo uderzają w mieszkania irańskich cywilów w różnych miastach”.

Do wojny dołączyli wspierani przez Teheran rebelianci Huti, którzy przeprowadzili ataki rakietowe na Izrael. Zagrozili rozszerzeniem działań także w przypadku zaangażowania innych państw.

Pomimo zagrożenia nalotami w irańskich miastach odbywają się demonstracje poparcia dla władz. W Bandar Abbas protestujący zgromadzili się wokół „przechwyconego amerykańskiego drona”.

OFIARY I NAPIĘCIA REGIONALNE

Konflikt rozszerza się na kolejne państwa regionu. W wyniku ataku na elektrownię w Kuwejcie zginął obywatel Indii, a polski żołnierz został ranny. Byli tam obecni w ramach misji, która stabilizowała sytuację jeszcze przed amerykańskim i izraelskim nalotem na Iran.

Arabia Saudyjska przechwyciła pięć rakiet balistycznych, a alarmy ogłoszono także w Bahrajnie.

Doniesienia wskazują również na wybuchy w Iraku, w pobliżu bazy

Izraelskie Siły Obronne (IDF) poinformowały, że wczesnym rankiem w poniedziałek 30 marca rozpoczęły ataki na cele w Teheranie **Fot. EPA-ELTA**

logistycznej sił USA Victory Base. Jednocześnie Pakistan deklaruje gotowość do mediacji, twierdząc, że zarówno Teheran, jak i Waszyngton darzą Islamabad zaufaniem w kwestii rozmów pokojowych.

USA WZMACNIAJĄ OBECNOŚĆ W REGIONIE

Analitycy wojskowi wskazują trzy możliwe scenariusze działań USA: zajęcie irańskiego centrum naftowego na wyspie Chark, udział w operacji przejęcia materiału nuklearnego lub rozmieszczenie wojsk wzdłuż wybrzeża Iranu w celu ograniczenia kontroli nad Cieśniną Ormuz. „W tej chwili wszystkie te możliwości wydają się na mniej niż 50:50, ale to się może zmienić” — powiedział Michael O'Hanlon, specjalista ds. strategii obronnych w think tanku Brookings Institution.

Równolegle trwają rozmowy między USA a Iranem. Prezydent Donald Trump ocenił, że negocjacje przebiegają pomyślnie, choć nie wykluczył ich fiaska. Prezydent USA sugerował również możliwość przejęcia irańskich zasobów energetycznych. Według Trumpa Iran wykonał także gest dobrej woli, przepuszczając przez Cie-

śninę Ormuz 10 tankowców i wyrażając zgodę na przepuszczenie kolejnych 20.

Wyznaczono termin do 6 kwietnia na osiągnięcie porozumienia, które mogłoby zakończyć konflikt lub przynajmniej doprowadzić do zawieszenia broni.

PROTEST W WILNIE

Tymczasem w Wilnie około 100 osób protestowało przeciwko działaniom Izraela i USA na Bliskim Wschodzie, odnosząc się także do wojny z Iranem. Uczestnicy domagali się zmiany stanowiska Litwy i sprzeciwiali się wspieraniu konfliktu.

W sobotę 28 marca w południe uczestnicy zebrali się na Placu Vincasa Kudirki, skąd przemarszerowali w kierunku Placu Ratuszowego. Protestujący nieśli flagi Iranu, Palestyny i Ukrainy oraz transparenty z hasłami „Nie dla wojny” i „Ameryka=Rosja”.

Równolegle demonstracja odbyła się w Kownie, gdzie uczestnicy przeszli z Placu Niepodległości na Plac Jedności. Samorząd Wilna wydał zgodę na udział w demonstracjach maksymalnie 300 osób, a samorząd Kowna — 50.

Opr. J.B. na podst. PAP, BNS

Usługi będą tańsze i bardziej dostępne? Zmiany w systemie opieki zdrowotnej

Justyna Giedrojc

Od 1 maja wejdą w życie ważne zmiany w ustawie o systemie opieki zdrowotnej. Szacuje się, że nowe zasady przyczynią się do skrócenia kolejek w placówkach opieki zdrowotnej oraz zwiększenia dostępności usług medycznych.

Ministerstwo Ochrony Zdrowia RL zapowiada, że od 1 maja usługi medyczne finansowane przez Fundusz Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego (PSDF) w placówkach opieki zdrowotnej będą świadczone bez dodatkowych opłat. Rząd zatwierdził również listę urządzeń medycznych, w przypadku których różnica w cenie może być pokrywana przez pacjenta.

ŻADNYCH DODATKOWYCH DOPŁAT

Według ministra zdrowia Mariji Jakubauskienė zmiany w ustawie wprowadzają wymóg, aby mieszkańcy korzystający z usług medycznych finansowanych ze środków PSDF otrzymywali je bez żadnych dodatkowych dopłat. Zasady te będą obowiązywać zarówno w publicznych, jak i prywatnych placówkach medycznych.

„Uwzględniając prośby pacjentów oraz lekarzy, ministerstwo, wspólnie z Państwową Kasą Chorych oraz przedstawicielami publicznych i prywatnych placówek opieki zdrowotnej, przygotowało listę urządzeń medycznych, która została zatwierdzona przez rząd. W ten sposób pacjent ma kilka możliwości: może wybrać usługę lub urządzenie medyczne opłacone ze środków PSDF i nie ponosić żadnych kosztów albo zdecydować się na droższy wyrób z zatwierdzonej listy i dopłacić różnicę w cenie” — informuje minister.

PISEMNE POTWIERDZENIE

Nowelizacja ustawy stanowi, że pacjent korzystający ze świadczeń finansowanych ze środków PSDF może zdecydować się na droższe urządzenie medyczne niż to, które-

go koszt pokrywa państwo w ramach danej usługi.

„W takim przypadku pacjent będzie zobowiązany pokryć różnicę w cenie między wyrobem refundowanym a droższym odpowiednikiem. Pacjent będzie musiał pisemnie potwierdzić rezygnację z wyrobu refundowanego oraz wyrazić chęć wyboru droższego rozwiązania.

Lista zatwierdzonych przez rząd urządzeń medycznych, w przypadku których pacjenci będą mogli pokryć różnicę w cenie, obejmuje m.in.: endoprotezy stawów kolanowych, biodrowych, skokowych, łokciowych, nadgarstkowych i barkowych, soczewki wewnątrzgałkowe, implanty słuchowe, urządzenia stosowane w zabiegach artroskopowych, zestawy narzędzi chirurgicznych do chirurgii robotycznej oraz siatki stosowane w operacjach przepuklin” — głosi komunikat nadesłany dla naszego dziennika przez resort ochrony zdrowia.

OPIS DROŻSZEGO URZĄDZENIA

„Zgodnie z nowymi zasadami, zanim pacjent zdecyduje się na droższy wyrób medyczny, lekarz będzie zobowiązany jasno i zrozumiale wyjaśnić,

że placówka oferuje również wysokiej jakości wyroby refundowane, które są bezpłatne dla pacjenta. Lekarz powinien wskazać odpowiedni dla pacjenta droższy wyrób, jego cenę oraz przewidywaną ilość. Informacje te muszą zostać przekazane pacjentowi na piśmie, a na jego prośbę także ustnie.

Informacja powinna zawierać opis droższego urządzenia medycznego, w tym jego właściwości, zalety oraz możliwe wady w porównaniu z wyrobem refundowanym. Opisy te muszą być dostępne dla pacjentów w każdej placówce medycznej oraz (lub) na jej stronie internetowej” — informuje nas resort ochrony zdrowia.

Szacuje się, że zmiany w ustawie, które wejdą w życie od 1 maja, przyniosą korzyści wszystkim mieszkańcom kraju. Przyczynią się one do skrócenia kolejek oraz zwiększenia dostępności usług, ponieważ osoby korzystające z usług finansowanych ze środków PSDF będą mogły korzystać z nich zarówno w publicznych, jak i prywatnych placówkach medycznych, mając pewność, że nie będą musiały ponosić dodatkowych opłat. ■

TVP
WILNO

Pacjent będzie musiał pisemnie potwierdzić rezygnację z urządzenia refundowanego przez państwo oraz wyrazić chęć wyboru droższego rozwiązania
Fot. Marian Paluszkiewicz

Prof. Grużewski: musimy radykalnie zmienić podejście do polityki demograficznej i rodzinnej

Antoni Radczenko

Rząd chce skupić się na polityce prorodzinnej. Profesor Bogusław Grużewski w rozmowie z „KW” zauważa, że jeśli Litwa chce zwiększyć liczbę urodzin, to nie wystarczy tylko zachęta finansowa. Powinno ulec zmianie nastawienie społeczne wobec dziecka.

Rząd ogłosił, że lata 2027-2028 będą Rokiem Rodziny. Data ma być nie tylko symboliczna. Rząd chce być bardziej aktywny w polityce rodzinnej i walce z niżem demograficznym. Z preliminarnych danych wynika, że w roku 2025 na Litwie urodziło się zaledwie 17,5 tys. dzieci. Premier Inga Ruginienė oświadczyła, że problemy natury demograficznej dotyczą nie tylko Litwy, ale to nie jest wymówka przed nic nierobieniem. „Liczba urodzeń maleje, to oznacza, że musimy, jak najwięcej uwagi poświęcić wzmocnieniu polityki rodzinnej” — oświadczyła premier.

PRZYKŁAD KOREI

Ekonomista i socjolog prof. Bogusław Grużewski z Instytutu Pracy i Badań Społecznych popiera pomysł rządu. Podkreśla też, że do rozwiązania zaistniałej sytuacji nie wystarczy przeznaczenie większych środków pieniężnych.

— W różnych krajach świata od Korei Południowej i Japonii po Stany Zjednoczone i Europę badania pokazują jedno, że polityka demograficzna państw ma co najmniej wpływ na ogólny poziom liczby urodzin. Najbardziej jaskrawym przykładem nieefektywnej polityki prorodzinnej jest Korea Południowa, gdzie w ciągu ostatnich 10 lat wydano na politykę rodziną ponad 270 mld dolarów. W 2024 r. wskaźnik urodzin w Korei był najniższy na świecie. Był na poziomie 0,75, czyli średnio statystycznie jedna kobieta w wieku reprodukcyjnym rodziła mniej niż jedno dziecko — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” prof. Grużewski.

Kiedy człowiek jest zorientowany tylko na satysfakcję, to coraz trudniej jest mu przeciwstawić się wyzwaniom — podkreśla Bogusław Grużewski

Szefowa rządu oświadczyła, że w najbliższych latach rząd będzie poświęcał polityce rodzinnej szczególną uwagę. „Podjęliśmy decyzję, że jako rząd ogłosimy w naszych działaniach lata 2027 i 2028 Latami Rodziny, co oznacza, że przy wszystkich naszych decyzjach oraz podczas przygotowywania projektów ustaw będziemy oceniać, jaki wpływ te decyzje lub projekty będą miały na wzmocnienie rodziny oraz na sytuację demograficzną” — oświadczyła Ruginienė.

ISTOTNE SĄ NIE PIENIĄDZE, TYLKO SATYSFAKCJA

Zdaniem naszego rozmówcy ludzie niekoniecznie nie chcą mieć dzieci z powodu trudnej sytuacji materialnej. Pokazują to badania opinii publicznej przeprowadzone przez „Spinter tyrimai” w końcu 2025 r. Pokazały one, że 51 proc. badanych nie chce mieć dzieci z takich przyczyn, jak „możliwość mieć więcej wolnego czasu”, „strach, że dziecko zmieni życie w sposób nieodwracalny”, „trudne do pogodzenia wychowanie dziecka z karierą” lub „z zasady nie chcą mieć dzieci”.

— Widzimy, że przyczyny w ogóle nie mają charakteru materialnego. Tylko 10 proc. wskazało, że nie planują dzieci, ponieważ nie mają własnego mieszkania. Jest czymś oczywistym, że musimy radykalnie zmienić podejście do polityki demograficznej i rodzinnej. Powiem coś niepopularnego. Obecna polityka demograficzna na Litwie i świecie jest polityką zachęcającą. Czyli zwiększenie liczby dzieci wiąże się z otrzymaniem dodatkowych pieniędzy ze strony państwa. Widzimy jednak, że ta polityka się nie sprawdza. Problem tkwi nie w pieniądzu, tylko wartościach. Z czym konkuruje dzisiejsze dziecko? Dzisiejsze dziecko konkuruje z indywidualną satysfakcją rodziców. Jeżeli człowiek jest wychowywany w środowisku, w którym indywidualna satysfakcja jest najważniejszą wartością, wygrywa niestety ta indywidualna satysfakcja. Dziecko wychowuje się z poczuciem, że nie ma obowiązków. Takie podejście ma bezpośrednio przełożenie na społeczne zdrowie psychiczne. Widzimy, że kiedy spada liczba urodzin, to odnotowujemy większą ilość przypadków zaburzeń psychicznych.

13.>>

12.>>

Kiedy człowiek jest zorientowany tylko na satysfakcję, to coraz trudniej jest mu przeciwstawiać się wyzwaniom — podkreśla prof. Grużewski.

PROPOZYCJE RESORTÓW

Premier obiecała, że w najbliższym czasie rząd przygotuje kompleksowe inicjatywy ustawodawcze dotyczące polityki rodzinnej. Odpowiednie projekty mają być gotowe do jesieni 2026 r. Jednak już dzisiaj wiadomo o pewnych pomysłach, które być może zostaną wcielone w życie.

Między innymi Ministerstwo Środowiska zamierza zwiększyć podaż i dostępność mieszkań dla młodych rodzin, zwłaszcza w regionach, natomiast Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy — dokonać przeglądu zasad wypłaty świadczeń macierzyńskich i urlopów związanych z opieką nad dzieckiem oraz wprowadzić bezpłatne wyżywienie dla dzieci z klas 3-4 — odpowiednio od 2027 i 2028 r.

Ministerstwo Ochrony Zdrowia planuje zwiększyć dostępność metod wspomaganego rozrodu oraz wdrażać programy pozytywnego rodzicielstwa. Resort Spraw Wewnętrznych planuje rozwój systemu „jednego okienka” dla obywateli chcących wrócić do Litwy z emigracji, a także prowadzić politykę migracyjną „ukierunkowaną na priorytety państwa”. Natomiast Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu przewiduje zwiększenie

środków na pomoc edukacyjną oraz na edukację formalną i nieformalną.

GWARANT STABILNOŚCI

Prof. Grużewski sądzi, że nastawienie społeczne, jeśli chodzi o pogląd na dzieci i rodzinę, trzeba zacząć od najmłodszych lat. Zdaniem profesora w szkole powinien być położony akcent nie na wychowanie płciowe, tylko rodzinne. Dziecko musi zrozumieć, że rodzina sama w sobie jest wartością.

Ekspert zaznaczył, że państwo w pierwszej kolejności powinno przeprowadzić audyt narzędzi, który posiada w zakresie polityki prorodzinnej. Udoskonalać je oraz wyeliminować mankamenty. — Najważniejsze jest jednak, aby powstało zrozumienie wśród ludzi, że posiadanie dwóch lub więcej dzieci ma być gwarantem stabilności gospodarstwa domowego. Tak, aby dodatkowe dziecko zwiększało stabilność rodziną. Tu nie chodzi o bezpośrednie wpłaty pieniężne ze strony państwa, tylko o takie rozwiązania, jak bezpośrednia ulga finansowa na kupno mieszkania, odpowiednie kredyty, które można będzie przeznaczyć na studia dziecka. Bezpośrednie świadczenia pieniężne muszą być, ale nie powinny dominować w polityce — oświadcza Bogusław Grużewski. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Z preliminarnych danych wynika, że w roku 2025 w naszym kraju urodziło się zaledwie 17,5 tys. dzieci

Masowe zniknięcia kasków „Bolt”

W ciągu pierwszych tygodni sezonu „Bolt” stracił około 70 proc. kasków do hulajnóg w największych miastach Litwy. Firma zgłasza przypadki kradzieży na policję, jednak postępowania nie są wszczynane. Skala zjawiska rośnie, a tymczasem koszty strat znacznie przekraczają oczekiwania operatora.

Firma „Bolt” poinformowała, że w Wilnie, Kownie i Kłajpedzie zniknęło już około 1,5 tys. kasków, co stanowi blisko 70 proc. całej puli. Spółka zgłosiła zgłoszenia dotyczące ponad pięćdziesięciu przypadków, jednak — jak wskazano — policja uznała szkody za zbyt małe, by wszczynać dochodzenia. „Jak dotąd otrzymaliśmy odpowiedzi tylko w sprawie kilku zgłoszeń. W otrzymanych odpowiedziach wskazano, że dochodzenia nie zostaną wszczęte, a wśród głównych powodów podano, że szkoda ma niewielką wartość i że wszczęcie dochodzenia byłoby nieproporcjonalne do poniesionej szkody. Chociaż rozumiemy, że wartość jednego kasku nie jest duża, to jednak odnotowujemy ponad tysiąc takich przypadków” — dla agencji informacyjnej BNS stwierdził Benas Jurlovas, kierownik serwisu „Bolt” zajmującego się wypożyczaniem środków mikromobilności.

Firma wskazuje, że problem ma również wymiar operacyjny — kaski są nie tylko kradzione, ale także niszczone lub uszkodzane wraz z zamkami. Mimo prób ich ponownego montowania, znikają nawet po kilku instalacjach.

„To stawia nas w sytuacji, w której kaski, które nas kosztują, znikają bardzo szybko, co powoduje duże obciążenie finansowe i operacyjne” — powiedział Benas Jurlovas. „Bolt” zapowiada kolejne zgłoszenia oraz dalsze monitorowanie sytuacji, także w mniejszych miastach, gdzie sezon rozpoczął się później i skala problemu jest na razie mniejsza.

Opr. J.B. na podst. BNS

Świąteczny stół: jak nie marnować jedzenia i pomagać potrzebującym

Honorata Adamowicz

Dlatego – mówi dla „KW” przedstawicielka Banku Żywności – odpowiedzialne planowanie i niemarnowanie żywności to nie tylko kwestia rozsądku, ale i solidarności.

PLANOWANIE POSILKÓW

— Podczas przygotowań do świąt najważniejsze jest odpowiedzialne planowanie — nie tylko w sensie organizacyjnym, ale też społecznym i ekologicznym. Zanim rozpoczniemy zakupy i przygotowania, warto dokładnie oszacować, ile osób zasiądzie przy świątecznym stole, a także uwzględnić ich indywidualne nawyki żywieniowe i potrzeby. Czy wszyscy jedzą mięso, czy może ktoś jest wegetarianinem? Czy ktoś ma alergie lub inne ograniczenia dietetyczne? Taka świadomość pozwala nie tylko uniknąć marnowania jedzenia, ale też sprawia, że każdy gość poczuje się uwzględniony i zadbaany. Dzięki temu łatwiej obliczyć odpowiednią liczbę porcji i przygotować dokładnie tyle jedzenia, ile faktycznie zostanie spożyte, zamiast nadmiernie przeładowywać stół potrawami, które później trafią do kosza. Odpowiedzialne planowanie to zatem nie tylko kwestia rozsądku finansowego czy kulinarnego, ale też wyraz szacunku wobec gości i świadomego podejścia do ograniczania marnotrawstwa — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Miglę Petronytė, rzeczniczka Banku Żywności (Maisto Bankas).

Jak mówi, ważne jest, aby nie przesadzać z chęcią zaskoczenia bogato zastawionym stołem — często takie starania kończą się tym, że po świątach „zaskoczony” zostaje już nie gość, lecz koszt na śmieci. Jeśli jednak jedzenie zostanie, ważne jest zaplanowanie jego wykorzystania. Na przykład ugoto-

Podczas gdy jedni przygotowują obfite świąteczne stoły, inni wciąż nie mają pewności, czy będą mieli co jeść.

wane jajka można wykorzystać do past, nadziewać nimi lawasze lub tortille, tworzyć nowe dania. Część produktów można z powodzeniem zamrozić, wydłużając tym samym ich trwałość.

Nie mniej istotna jest znajomość odpowiednich warunków przechowywania żywności. Różne produkty powinny być trzymane w różnych miejscach — jedne w lodówce, inne w temperaturze pokojowej. Warto też wiedzieć, że nawet w lodówce temperatura różni się w zależności od półki, dlatego ważne jest, by wiedzieć, gdzie przechowywać mięso, ryby, owoce czy produkty mleczne. Niewłaściwe przechowywanie to jedna z najczęstszych przyczyn psucia się jedzenia.

— Wszystko zaczyna się jeszcze przed wizytą w sklepie. Zaleca się przygotowanie jasnej i konkretnej listy zakupów oraz unikanie impulsywnych decyzji, zwłaszcza pod wpływem promocji. Jeśli wiemy, że wykorzystamy tylko jeden produkt, lepiej kupić dokładnie tyle, ile potrzeba, zamiast więcej tylko dlatego, że jest przecena,

a później część wyrzucić — podkreśla Miglę Petronytė.

POMOC DLA POTRZEBUJĄCYCH

Bank Żywności w ciągu roku pomaga dla około 232 tys. osób. Pomoc dociera do nich różnymi drogami i poprzez różne programy, jednak ponad 120 tys. osób regularnie korzysta z punktów wydawania żywności. W zależności od wielkości rodziny i sytuacji życiowej, mogą oni przychodzić raz na kwartał, raz w miesiącu lub nawet częściej.

Niedawno przeprowadzone badanie Krajowej Sieci Organizacji Redukcji Ubóstwa ujawniło niepokojącą sytuację: osoby o najniższych dochodach przyznają, że często nie mają wystarczająco pieniędzy na jedzenie. Aż 30 proc. respondentów wskazało, że zdarzały się sytuacje, w których nie mogli kupić żadnego jedzenia. Nie chodzi tu o jakość żywności, lecz o samą możliwość zaspokojenia podstawowej potrzeby, jaką jest jedzenie.

15.>>

■ Ważne jest, aby nie przesadzać z chęcią zaskoczenia obfitym stołem

14.>>

W okresie przedświątecznym Bank Żywności zauważa jeszcze większe zapotrzebowanie — więcej osób rejestruje się i stara o pomoc właśnie przed świętami. W wielu przypadkach to właśnie żywność otrzymana za pomocą tej organizacji staje się świątecznym stołem, na który ludzie mogą sobie pozwolić.

UBÓSTWO NA LITWIE

Na Litwie od lat szacuje się, że z ryzykiem ubóstwa zmagają się około co piąty mieszkaniec kraju i wskaźnik ten zasadniczo się nie zmienia. Sytuacja jest bardziej złożona. Wraz ze wzrostem poziomu życia coraz bardziej widoczna staje się przepaść między osobami o najniższych dochodach a resztą społeczeństwa. Rosnące koszty utrzymania mieszkań, usług komunalnych, żywności, leków i innych usług szczególnie dotyczą tych, których dochody — wynagrodzenia, emerytury czy świadczenia — rosną wolniej lub nie rosną wcale. W efekcie część osób coraz bardziej pogrąża się w ubóstwie.

Bank Żywności co roku otrzymuje coraz więcej próśb o pomoc, jednak już trzeci rok z rzędu liczba osób, którym udzielana jest pomoc, pozostaje podobna — około 232 tys. rocznie. Wynika to nie z braku potrzeb, lecz z możliwości organizacji. Jej działalność ograniczają dostępne zasoby, a koszty stale rosną — szczególnie w zakresie transportu, paliwa oraz zbiórki i dystrybucji żywności.

— Mimo to co roku około 20 proc. osób korzystających z pomocy się zmienia — niektórzy przestają jej potrzebować, a w ich miejsce pojawiają się nowe osoby, które wymagają wsparcia. Niektórzy wychodzą na prostą i przestają jej potrzebować, inni niestety odchodzą z powodu wieku lub chorób. Jednocześnie pojawiają się nowe osoby, dla których pomoc staje się konieczna. Zauważalny jest także rosnący popyt na inne formy wsparcia. Na przykład w jadłodzielniach i stołówkach charytatywnych coraz więcej osób przychodzi nie tylko po żywność, ale po ciepły, gotowy posi-

Zanim rozpoczniemy zakupy i przygotowania, warto dokładnie oszacować, ile osób zasiądzie przy świątecznym stole

łek — często są to osoby starsze lub mające problemy zdrowotne, które nie są już w stanie samodzielnie gotować — mówi Miglė Petronytė.

WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM

Maisto bankas większość nadwyżek żywności pozyskuje we współpracy z podmiotami prawnymi — sieciami handlowymi, producentami, rolnikami czy lokalami gastronomicznymi. Najczęściej to firmy same zgłaszają się do organizacji, a następnie ustalany jest najdogodniejszy sposób przekazania darowizny: żywność może być dostarczona przez firmę lub odebrana przez transport organizacji.

Możliwa jest zarówno jednorazowa pomoc, jak i długofalowa współpraca. W tym drugim przypadku zawierane są umowy umożliwiające regularne przekazywanie nadwyżek żywności w momencie ich pojawienia się. Ważne jest, że obie strony przestrzegają wszystkich wymogów bezpieczeństwa żywności, co gwarantuje, że produkty są właściwie transportowane, przechowywane i bezpiecznie trafiają do potrzebujących.

MOŻLIWOŚCI DLA OSÓB PRYWATNYCH

— Jeśli chodzi o osoby prywatne, możliwości są nieco bardziej ograniczone. Bank Żywności może przyjmować jedynie produkty

o długim terminie przydatności, szczelnie zapakowane, niewymagające przechowywania w lodówce i z nienaruszonym opakowaniem. Mogą to być na przykład makarony, kasze, mąka, olej, herbata, konserwy czy niektóre słodczyce. Nie można natomiast przekazywać żywności przygotowanej w domu, produktów szybko psujących się ani już otwartych — nie da się bowiem zagwarantować, że były przechowywane w odpowiednich warunkach i są bezpieczne do spożycia — zaznacza nasza rozmówczyni.

Choć możliwości przekazywania żywności przez osoby indywidualne są ograniczone — każda, nawet najmniejsza darowizna ma ogromne znaczenie. Maisto bankas bardzo docenia zaangażowanie ludzi, którzy w sposób odpowiedzialny i świadomy decydują się przekazać produkty, dbając o ich bezpieczeństwo i jakość. Każdy taki produkt staje się realną pomocą dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, trafiając do tych, którzy często nie mają innej możliwości, by zaspokoić podstawową potrzebę, jaką jest jedzenie. Dzięki takim gestom solidarności codzienne wyzwania wielu rodzin stają się choć trochę łatwiejsze do przejścia, a świąteczny stół dla potrzebujących staje się realnym faktem, a nie tylko marzeniem. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

W Wilnie powstanie Centrum Kongresowe. Do konkursu zgłoszono 28 projektów

Stołeczne władze konsekwentnie dążą do realizacji budowy Centrum Kongresowego w Wilnie. Na ogłoszony w grudniu ub.r. konkurs architektoniczny wpłynęło 28 propozycji

Justyna Giedroń

Wizja budowy nowego Centrum Kongresowego na obszarze między gmachem Sejmu RL a ulicą Geležinio Vilko wzbudziła duże zainteresowanie międzynarodowej społeczności architektonicznej. Aż 28 pracowni architektonicznych przedstawiło swoje projekty Spółce Rozwoju Wilna (lit. Vilniaus vystymo kompanija).

— Wileńskie Centrum Kongresowe będzie dążyć do objęcia pozycji lidera na rynku konferencji i wydarzeń w Europie Środkowo-Wschodniej. Wszystkie zgłoszone koncepcje są obecnie oceniane, a propozycje spełniające wymagania zostaną opublikowane na oficjalnej stronie internetowej konkursu — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Laura Kairienė, główna architektka miasta Wilna.

MIASTO OD DAWNA CZEKAŁO NA TAKĄ PRZESTRZEŃ

Wszystkie nadesłane projekty zostaną ocenione przez kompetentną komisję złożoną z doświadczonych architektów i ekspertów branżowych.

„Każdy, komu zależy na tym, jak mogłaby wyglądać nowoczesna przestrzeń spełniająca międzynarodowe standardy, która przyczyni się do wzmocnienia widoczności Litwy w kontekście wydarzeń międzynarodowych, będzie mógł zapoznać się z projektami na oficjalnej stronie konkursu oraz podczas wystawy publicznej” — zapowiada Laura Joffé, kierowniczka Spółki Rozwoju Wilna, organizatora konkursu.

Zgodnie z założeniami konkursu architekci mieli zaprojektować obiekt o najwyższej jakości architektonicznej, przeznaczony na międzynarodowe konferencje, kongresy oraz wydarzenia polityczne wysokiego szczebla. Planowane Centrum Kongresowe o powierzchni około 31 500 m² będzie obejmować około 17 sal

Nowe Centrum Kongresowe ma powstać na obszarze między gmachem Sejmu RL a ulicą Geležinio Vilko Fot. UAB Vilniaus vystymo kompanija

o różnej wielkości, mogących pomieścić łącznie do 4 500 uczestników.

WIZERUNEK NOWOCZESNEJ STOLICY

— Chcieliśmy zainteresować czołowe firmy architektoniczne, posiadające doświadczenie w projektowaniu złożonych obiektów, zwłaszcza centrów kongresowych i konferencyjnych. Liczy się dla nas nie tylko jakość architektoniczna, ale również funkcjonalność budynku. Istotne jest także harmonijne połączenie koncepcji architektonicznych, inżynierskich i krajobrazowych z uwzględnieniem historycznego i kulturowego kontekstu Wilna. Spodziewamy się, że nowe centrum przyczyni się do budowania wizerunku miasta jako nowoczesnej, europejskiej stolicy — podkreśla Laura Kairienė.

Oprócz samego budynku architekci mieli również zaprojektować atrakcyjną, wygodną i ogólnodostępną przestrzeń nadbrzeżną wzdłuż Wilii, w pobliżu planowanego mostu

dla pieszych. Obszar ten ma być spójny funkcjonalnie i wizualnie z zagospodarowaniem nabrzeża oraz otoczeniem Centrum Kongresowego.

OBIEKT O ZNACZENIU STRATEGICZNYM

Wileńskie Centrum Kongresowe będzie obiektem o strategicznym znaczeniu, tworzącym nowoczesną infrastrukturę dla międzynarodowych kongresów, konferencji i wydarzeń. Obecnie na Litwie nie ma wyspecjalizowanego centrum, które mogłoby jednocześnie pomieścić ponad 2 tys. uczestników, przez co kraj traci szanse na organizację wydarzeń wysokiej rangi.

Otwarty międzynarodowy konkurs architektoniczny został ogłoszony na początku grudnia ub. roku. Fundusz nagród wynosi 100 tys. euro.

Ogłoszenie zwycięzcy konkursu planowane jest na drugi kwartał br. Zakłada się, że Centrum Kongresowe zostanie wybudowane do końca 2031 r. ■

Wizyta przedstawicieli CKR w Polsce

W dniach 18-21 marca br. przedstawiciele Centrum Kultury w Rudominie, dyrektor Wioletta Cereszka i jej zastępca Edward Kiejzik, uczestniczyli w ważnych oficjalnych spotkaniach w Warszawie i Coszco, wzmacniając w ten sposób międzynarodowe więzi kulturalne i prezentując swoją działalność poza granicami Litwy.

Podczas wizyty delegacja CKR wzięła udział w oficjalnym przyjęciu w Ambasadzie Republiki Litewskiej w Warszawie oraz spotkała się z przedstawicielami Kancelarii Prezydenta RP Karola Nawrockiego. Podczas spotkania w Ambasadzie Republiki Litewskiej attaché ds. kultury Ana Kaczegarowa-Maj omówiła możliwości udziału kolektywów z Centrum Kultury w Rudominie w wydarzeniach organizowanych przez ambasadę z okazji ważnych świąt państwowych, takich jak Dzień Odrodzenia Państwa Litewskiego czy obchody Koronacji Mendoga. Szczególną uwagę poświęcono ewentualnemu udziałowi kolektywu „Rudomianka” w obchodach Koronacji Mendoga 6 lipca w Warszawie. Inicjatywa ta nie tylko przyczyni się do upowszechnienia bogatej kultury litewskiej za granicą, ale także wzmocni więzi społeczne między Litwą a Polską.

Podczas spotkania z przedstawicielką Kancelarii Prezydenta RP, minister Agnieszką Jędrzak, omówiono możliwości zaangażowania kolektywów i artystów z Centrum Kultury w Rudominie w życie kulturalne polskiej prezydencji. Wyrażono wzajemne zainteresowanie rozwijaniem współpracy i poszukiwaniem nowych form partnerstwa kulturalnego. Przedstawiciele CKR zostali również zaproszeni do Kancelarii Prezydenta RP wraz z Wileńskim Teatrem „Studio”, który 19 marca zaprezentował spektakl „Zapiski oficera Armii Czerwonej”. Cieszy fakt, że w tym przedstawieniu wzięła udział również zastępca ambasadora Republiki Litewskiej

Podczas spotkania z minister Agnieszką Jędrzak omówiono możliwości zaangażowania kolektywów i artystów z CKR w życie kulturalne polskiej prezydencji

w Warszawie, minister pełnomocna Jurgita Dapkutė, podkreślając wagę wydarzenia i wagę współpracy kulturalnej.

Podczas wizyty odbyły się również serdeczne i konstruktywne rozmowy z innymi pracownikami biura, co otworzyło dodatkowe obszary współpracy i wzmocniło relacje międzyinstytucjonalne. Następnego dnia odbyło się spotkanie między władzami miasta Choszczno i przedstawicielami Centrum Kultury w Rudominie, podczas którego planowano włą-

czenie programów współpracy kulturalnej i wymiany w Centrach Kultury.

Wizyta ta stała się ważnym krokiem w rozwoju międzynarodowej działalności Centrum Kultury w Rudominie, otwierając nowe możliwości dla kolektywów i artystów do prezentacji swojej twórczości szerszej publiczności i aktywnego uczestnictwa w międzynarodowych procesach kulturalnych.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Przedstawiciele CKR zostali również zaproszeni do Kancelarii Prezydenta RP wraz z Wileńskim Teatrem „Studio”

W czerwcu Wilno stanie się światowym centrum Bożego Miłosierdzia

W dniach 7-12 czerwca 2026 r. Wilno stanie się duchowym sercem świata, goszcząc VI Światowy Apostolski Kongres Miłosierdzia (WACOM) — jedno z najważniejszych wydarzeń Kościoła katolickiego o randze międzynarodowej.

Do stolicy Litwy przybędą tysiące wiernych, duchownych i przedstawicieli wspólnot z całego globu, by wspólnie modlić się, słuchać świadectw i na nowo odkrywać sens Bożego miłosierdzia we współczesnym świecie.

Kongres odbywa się co trzy lata w różnych częściach świata — wcześniej gościły go m.in. Rzym, Kraków, Bogota, Manila oraz Apia. W 2026 r. wybór padł na Wilno nieprzypadkowo.

CZYM JEST WACOM?

WACOM (ang. World Apostolic Congress on Mercy) to inicjatywa, której celem jest głoszenie i ukazywanie światu przesłania o Bożym Miłosierdziu — nieskończonej miłości Boga i nadziei dla każdego człowieka.

Idea kongresów wyrasta z nauczania św. Jana Pawła II, który szczególnie podkreślał znaczenie Bożego Miłosierdzia. To on kanonizował siostrę Faustynę, ustanowił Święto Miłosierdzia Bożego i zawierzył świat Bożemu Miłosierdziu. Sama idea światowego kongresu narodziła się w 2005 r. w Krakowie, a została pobłogosławiona przez papieża Benedykta XVI. Pierwszy kongres odbył się w Rzymie w 2008 r.

WILNO — MIASTO MIŁOSIERDZIA

Nasze miasto zajmuje wyjątkowe miejsce w historii kultu Bożego Miłosierdzia. To właśnie tutaj żyła i działała św. Faustyna Kowalska, tutaj — pod duchowym kierownictwem bł. Michała Sopoćki powstał pierwszy obraz Jezusa Miłosierdnego autorstwa Eugeniusza Kazimirowskiego, a także tutaj została podyktowana modlitwa Koronki do Miłosierdzia Bożego.

Wilno — miasto, w którym narodziło się orędzie Bożego Miłosierdzia — po raz kolejny stanie się miejscem, gdzie to przesłanie zabrzmi dla całego świata

Fot. Marian Paluszkiewicz

Dziś oryginał obrazu czczony jest w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Wilnie i przyciąga pielgrzymów z całego świata. To duchowe dziedzictwo sprawia, że Wilno nazywane jest światową stolicą Bożego Miłosierdzia.

„BUDUJEMY MIASTO MIŁOSIERDZIA”

Hasłem tegorocznego kongresu jest: „Budujemy Miasto Miłosierdzia”. To zaproszenie nie tylko do refleksji, ale przede wszystkim do działania — do tworzenia wspólnot opartych na wrażliwości, solidarności i trosce o drugiego człowieka.

Jak podkreśla arcybiskup Wilna Gintaras Grušas: „Bóg jest architektem Miasta Miłosierdzia, a my — Jego współpracownikami. Zapraszam do przybycia do Wilna, aby doświadczyć Bożego miłosierdzia i stać się jego świadkami”.

Organizatorami wydarzenia są Dykasteria ds. Ewangelizacji Stolicy Apostolskiej oraz Archidie-

ceza Wileńska. W kongresie wezmą udział biskupi, kapłani, osoby konsekrowane, liderzy wspólnot, świeccy, młodzież i rodziny.

PROGRAM DUCHOWY I KULTURALNY

Program kongresu obejmuje pięć intensywnych dni modlitwy i spotkań. Uczestnicy wezmą udział m.in. w: konferencjach i nauczaniach, świadectwach wiary, Mszach Świętych i nabożeństwach, spotkaniach modlitewnych i uwielbienia, inicjatywach charytatywnych w mieście, pielgrzymkach po Wilnie, wydarzeniach kulturalnych i projekcjach filmowych.

Kongres rozpocznie się w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa procesją eucharystyczną z Katedry Wileńskiej, a zakończy w uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa modlitwą o pokój i braterstwo między narodami.

18.>>

Szczególnym wydarzeniem będzie również festiwal młodzieży, zaplanowany na 6 czerwca — dzień poprzedzający oficjalne otwarcie kongresu.

Główne wydarzenia odbędą się na Górze Zbawiciela przy Kościele Serca Jezusowego (ul. Rasą 6) — miejscu, które przez wieki było przestrzenią modlitwy i działalności charytatywnej. To właśnie tam w 1934 r. powstał pierwszy obraz Jezusa Miłosiernego.

W czasach sowieckich miejsce to zostało przekształcone w więzienie. Dziś, dzięki Kongresowi Miłosierdzia, ponownie staje się symbolem nadziei, pojednania i duchowej odnowy.

ŚWIADKOWIE WIARY Z CAŁEGO ŚWIATA

W wydarzeniu weźmie udział około 5 tys. osób — biskupów, kapłanów, świeckich, rodzin i młodzieży. Wśród zaproszonych prelegentów i świadków znajdują się znane postaci Kościoła i życia społecznego, m.in.: kard. Grzegorz Ryś, Nicky Gumbel, twórca kursu Alfa, ks. Chris Alar MIC, ks. James Mallon, Matt Fradd, Kevin Hyland — działacz na rzecz walki z handlem ludźmi, oraz rodzina Kissell, dzieląca się świadectwem życia i wiary.

Ich obecność podkreśla międzynarodowy i dialogiczny charakter wydarzenia.

REJESTRACJA DO 1 KWIETNIA

Udział w kongresie wymaga wcześniejszej rejestracji poprzez oficjalną stronę: www.wacomvilnius.org.

Organizatorzy przypominają, że rejestracja uczestników trwa tylko do 1 kwietnia.

Można również zgłosić się jako wolontariusz, zadeklarować gotowość przyjęcia pielgrzyma. Udział w kongresie jest odpłatny — środki przeznaczone są na pokrycie kosztów organizacyjnych.

Choć udział w kongresie wymaga rejestracji, organizatorzy podkreślają, że część wydarzeń będzie dostępna także dla osób bez biletu.

Bez wcześniejszej rejestracji będzie można wziąć udział m.in. w: uroczystej Mszy św. otwierającej kongres; procesji eucharystycznej w uroczystość Bożego Ciała; wybranych częściach programu popołudniowego; koncertach wieczornych; Mszach św. we wtorek i środę.

W WIELU JĘZYKACH

Kongres będzie miał charakter międzynarodowy także pod względem językowym. Główne konferencje będą prowadzone w języku angielskim z tłumaczeniem symultanicznym na język litewski, polski i włoski.

Popołudniowe spotkania odbywać się będą w różnych językach — litewskim, polskim, angielskim i włoskim — a część z nich również będzie tłumaczona. Msze Święte będą sprawowane w różnych językach, z tłumaczeniem homilii.

Organizatorzy przewidują także możliwość zapewnienia sprzętu tłumaczeniowego dla innych grup językowych, jeśli zgłoszą się z własnym tłumaczem.

VI Światowy Apostolski Kongres Miłosierdzia to nie tylko wydarzenie religijne, ale także zaproszenie do spotkania, dialogu i refleksji nad tym, jak budować świat bardziej ludzki i pełen nadziei. ■

Agnieszka Skinder

Przyjedź do Wilna
jako pielgrzym.
Wróć jako świadek
Miłosierdzia

7-12 czerwca 2026 r.
Wzgórze Zbawiciela,
ul. Rasą 6, Wilno, Litwa

Program:

- konferencje i świadectwa
- warsztaty oraz spotkania tematyczne
- Msza Święta i Sakrament Pojednania
- modlitwa i uwielbienie
- pielgrzymki oraz zwiedzanie z przewodnikiem

Więcej informacji i rejestracja
www.wacomvilnius.org

Dni Polsko-Węgierskie: historia i znaczenie

Szczególnym symbolem wielowiekowych relacji między Polakami a Węgrami są Dni Polsko-Węgierskie, których centralnym punktem jest Dzień Przyjaźni Polsko-Węgierskiej, obchodzony corocznie 23 marca.

Święto to zostało ustanowione w 2007 r. na mocy uchwał parlamentów obu państw i jest wyrazem wyjątkowej więzi historycznej, kulturowej i społecznej łączącej oba narody.

Za inicjatorów ustanowienia święta uznaje się ówczesnych prezydentów – Lecha Kaczyńskiego oraz László Sólyoma. Uchwała węgierskiego parlamentu została przyjęta jednogłośnie 12 marca 2007 r., a cztery dni później analogiczną decyzję przez akklamację podjął polski Sejm. Obchody Dnia Przyjaźni odbywają się co roku naprzemiennie w Polsce i na Węgrzech, a ich gospodarzami są różne miasta obu krajów. Choć nie jest to dzień wolny od pracy, towarzyszą mu liczne wydarzenia: konferencje historyczne, koncerty, wystawy, spotkania młodzieży oraz inicjatywy organizowane przez środowiska polonijne.

POLONIA NA WĘGRZECH

Obecność Polaków na ziemiach węgierskich sięga wczesnego średniowiecza i była związana z bliskimi relacjami dynastycznymi obu państw. Na Węgrzech osiedlali się polscy uczeni, artyści, rzemieślnicy oraz chłopci, tworząc trwałe skupiska etniczne. Szczególną rolę w historii

■ Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Fot. FB Samorządu

polsko-węgierskiej odegrali Polacy uczestniczący w walkach o wolność Węgier w latach 1848-1849, walczący u boku Węgrów pod dowództwem generałów Józefa Bema i Henryka Dembińskiego. Kolejną falę osadnictwa przyniosła II wojna światowa, gdy przez Węgry przeszło ponad 100 tys. polskich uchodźców — żołnierzy i cywilów. Część z nich pozostała tam na stałe, zwłaszcza w Budapeszcie, który do dziś jest głównym ośrodkiem życia polonijnego. Według spisu powszechnego z 2011 r., mniejszość polska na Węgrzech liczy 5 730 osób, natomiast aż 7 001

osób deklaruje polskie pochodzenie. Około jedna trzecia Polonii mieszka w Budapeszcie.

ORGANIZACJE POLONIJNE NA WĘGRZECH

Zorganizowane życie polonijne zaczęło rozwijać się już w drugiej połowie XIX w., jednak po II wojnie światowej działalność ta została przerwana przez władze komunistyczne. Odrodzenie nastąpiło po 1958 r., a dynamiczny rozwój — po 1990 r., wraz z odzyskaniem pełnej suwerenności przez Węgry.

21.>>

■ W czasie tegorocznych Dni Polsko-Węgierskich (22 marca 2026) w Polskim Kościele pw. NMP Wspomożycielki Wiernych w Budapeszcie (fot. FB parafii)

20.>>

Obecnie na terenie Węgier działa około 75 zorganizowanych ośrodków polonijnych, w tym: ogólnokrajowe organizacje społeczne (m.in. im. gen. Bema oraz pw. św. Wojciecha); Ogólnokrajowy Samorząd Mniejszości Polskiej; Stołeczny Samorząd Mniejszości Polskiej w Budapeszcie; liczne samorządy lokalne działające w miastach i wsiach całego kraju.

Istotną rolę odgrywają także instytucje kulturalne i edukacyjne, takie jak Dom Polski, Ogólnokrajowa Szkoła Polska, Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii oraz zespoły artystyczne i grupy teatralne, które pielęgnują język i tradycję narodową.

POLSKIE POLONIKI W BUDAPESZCIE

Budapeszt jest najważniejszym centrum polskich poloników na Węgrzech. Znajdują się tu liczne miejsca pamięci związane z historią Polaków, m.in. tablice upamiętniające XIX-wieczną Polonię, uchodźców wojennych oraz wybitne postaci polsko-węgierskiej historii. Szczególnie znaczenie ma Dom Polski w Budapeszcie oraz Kościół Polski, który w 1991 r. uzyskał rangę Polskiej Parafii Personalnej. Są to miejsca integrujące Polonię, skupiające życie religijne, społeczne i kulturalne, a zarazem pełniące funkcję symbolicznych „ambasad polskości” na Węgrzech.

Istotnym elementem polskiej obecności w Budapeszcie są także instytucje kultury i religii, które od dziesięcioleci pełnią rolę depozytariuszy pamięci historycznej i narodowej. Szczególnie miejsce zajmuje Muzeum i Archiwum Węgierskiej Polonii, działające przy Domu Polskim. Placówka ta gromadzi dokumenty, fotografie, wydawnictwa i pamiątki związane z dziejami Polaków na Węgrzech — od XIX-wiecznej emigracji, przez okres II wojny światowej, aż po współczesność. Muzeum pełni nie tylko funkcję archiwalną, lecz także edukacyjną i wystawienniczą, będąc jednym z najważniejszych ośrodków dokumentujących historię polskiej diaspory w Europie Środkowej.

Równie istotnym miejscem na mapie polskich poloników Budapesztu jest Kościół Polski na Kőbányi, czyli Kościół św. Wojciecha w Budapeszcie. Świątynia ta od początku XX

w. stanowi duchowe centrum Polonii węgierskiej. W 1991 r. została podniesiona do rangi Polskiej Parafii Personalnej, co formalnie potwierdziło jej szczególną rolę w życiu religijnym i społecznym Polaków mieszkających na Węgrzech. Kościół na Kőbányi był i pozostaje miejscem nie tylko nabożeństw w języku polskim, ale także uroczystości narodowych, rocznic historycznych oraz spotkań integrujących kolejne pokolenia Polonii.

W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła znajduje się Dom Polski, co tworzy unikalny kompleks religijno-kulturalny, będący sercem polskiego Budapesztu. To właśnie tu szczególnie wyraźnie widać, że Dni Przyjaźni Polsko-Węgierskiej nie są jedynie symbolicznym świętem, lecz żywą tradycją, zakorzenioną w konkretnych miejscach, instytucjach i ludziach, którzy od pokoleń pielęgnują wspólne dziedzictwo obu narodów.

WIZYTA PREZYDENCKA

Wizyta prezydenta RP Karola Nawrockiego w Budapeszcie (po wcześniejszym spotkaniu w Przemyślu z prezydentem Węgier) była ważnym wydarzeniem dyplomatycznym, podkreślającym bliskie relacje między Polską a Węgrami — z okazji Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Podczas rozmów z władzami węgierskimi omawiano współpracę gospo-

Pomnik gen. Józefa Bema, naczelnego dowódcy powstania węgierskiego 1848-1849 Fot. Leszek Wątróbski

darczą, bezpieczeństwo oraz kwestie unijne. Zwolennicy wizyty wskazywali na znaczenie historycznego partnerstwa i wspólnych interesów. Krytycy natomiast podnosili obawy o zbyt bliskie relacje z rządem Viktora Orbána, zarzucając mu odchodzenie od standardów demokratycznych. W ich opinii taka współpraca może budzić kontrowersje w relacjach z innymi państwami Unii Europejskiej i wpływać na wizerunek Polski. ■

Leszek Wątróbski

Polski kościół pw. NMP Wspomożycielki Wiernych w Budapeszcie Fot. Leszek Wątróbski

Zbliża się koniec kwartału. Dotyczy to też II filaru emerytalnego, SoDra doradza

Pod koniec pierwszego kwartału część mieszkańców ponownie analizuje udział w II filarze emerytalnym. Ekspert wskazuje: kluczowe jest dopasowanie decyzji do własnej sytuacji i planów. Nie ma jednej słusznej odpowiedzi.

DECYZJE A PLANY

II filar emerytalny pozostaje narzędziem długoterminowego oszczędzania. Decyzja o rezygnacji powinna wynikać z jasno określonego planu wykorzystania zgromadzonych środków. Brak takiej strategii zwiększa ryzyko niekorzystnych decyzji finansowych. W praktyce oznacza to, że impulsywne wycofanie środków rzadko okazuje się optymalne.

Na podjęcie decyzji o ewentualnym wyjściu z systemu jest czas do 31 grudnia 2027 r. Do tego momentu uczestnicy nadal gromadzą środki i korzystają z dopłaty państwowej w wysokości 33,49 euro miesięcznie. Środki te są inwestowane razem ze składkami, co wpływa na ich wzrost.

Istotne jest także to, że osoby, które złożyły już wniosek o rezygnację, mogą go odwołać do 31 marca. Po tym terminie konieczne będzie zawarcie nowej umowy, jeśli chcą wrócić do systemu.

Ekspert zaleca dokładne sprawdzenie, jaka kwota faktycznie trafi na konto. Nie wszystkie środki zgromadzone w funduszu są wypłacane — część trafia do SoDry i zamieniana jest na jednostki rozliczeniowe.

Dodatkowo końcowa wartość wypłaty może się różnić od tej widocznej w momencie składania wniosku. Wynika to z faktu, że przeliczenie jednostek funduszy następuje w ciągu 10 dni roboczych po zakończeniu kwartału, a sytuacja na rynkach finansowych może w tym czasie ulec zmianie.

OSTROŻNIE W PRZYPADKU „ZBYT DOBRYCH” OFERT

Okres podejmowania decyzji finansowych sprzyja również aktywności oszustów. Pojawiają się

Ekspert zaleca ostrożność przy podejmowaniu decyzji o wypłacie środków
Fot. Andrius Ufartas, ELTA

propozycje szybkich inwestycji i nierealnych zysków.

Instytucje finansowe przypominają, że nie proszą o przekazywanie pieniędzy ani danych wrażliwych, a wszelka presja powinna budzić podejrzenia. Decyzje emerytalne mają charakter indywidualny i długoterminowy. Konsultacja ze specjalistą może pomóc w obiektywnej ocenie sytuacji i wyborze najlepszego rozwiązania, szczególnie w przypadku wątpliwości.

W praktyce uczestnicy systemu nie muszą podejmować żadnych działań, jeśli nie planują zmian. System funkcjonuje automatycznie, a składki są nadal gromadzone lub — w przypadku wcześniejszego zawieszenia — pozostają zawieszone.

BRAK DECYZJI TEŻ JEST DECYZJĄ

„Jednym z najczęściej zadawanych pytań jest to, czy konieczne jest podjęcie działań. Odpowiedź jest jasna — nie. Nie ma

konieczności podejmowania żadnej decyzji dotyczącej udziału w II filarze emerytalnym” — mówi Valdas Sejavičius, tymczasowy kierownik „Zarządzania inwestycjami Swedbank”.

Od 1 stycznia obowiązują zmienione regulacje. Zniesiono automatyczne zapisy do systemu, umożliwiono całkowitą rezygnację oraz jednorazową wypłatę 25 proc. środków, a w przypadku poważnej choroby — całości. W ciągu dwóch lat uczestnicy mogą wypłacić swoje oszczędności, z wyłączeniem części finansowanej przez państwo.

Wprowadzono również możliwość wielokrotnego zawieszania wpłat. Jednocześnie należy pamiętać, że decyzja o wypłacie 25 proc. środków jest nieodwracalna.

Zmiany zwiększają elastyczność systemu, ale jednocześnie wymagają większej świadomości finansowej. W ocenie ekspertów kluczowe pozostaje jedno — decyzje powinny być przemyślane, a nie podejmowane pod wpływem chwili.

Opr. J.B. napodst. Swedbank, KW

Wkrótce wracają opony letnie, a z nimi zakaz na kolce. Co z zużyтым ogumieniem?

Od 1 kwietnia kierowcy na Litwie mogą korzystać z opon letnich, jednak wraz z sezonową wymianą pojawia się problem zużytego ogumienia. Przyglądamy się, co można z nim zrobić.

ZMIANA SEZONOWA I OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY

Zgodnie z przepisami ruchu drogowego od 1 kwietnia dopuszczone jest użytkowanie opon letnich. Jednocześnie od 10 kwietnia obowiązuje zakaz jazdy na oponach z kolcami. Coroczna wymiana ogumienia oznacza jednak wzrost liczby odpadów, które — jak wskazują urzędnicy Departamentu Ochrony Środowiska — wciąż zbyt często trafiają do lasów i na nielegalne wysypiska.

Na interaktywnej mapie „Tvarkau Lietuvą”, służącej do zgłaszania odpadów porzuconych w środowisku, opony należą do najczęściej odnotowywanych problemów. Zgłoszenia dotyczą zarówno pojedynczych egzemplarzy pozostawionych na obrzeżach terenów zielonych, jak i nielegalnych składowisk liczących od kilkudziesięciu do kilkuset ton odpadów.

GDZIE ODDAĆ LEGALNIE?

Najprostszym rozwiązaniem dla kierowców jest pozostawienie zużytych opon w warsztacie samochodowym podczas ich wymiany. Zgodnie z obowiązującymi zasadami można bezpłatnie oddać tyle opon, ile jest wymienianych.

System utylizacji opiera się na odpowiedzialności producentów i importerów. Koszt zagospodarowania opon jest już wliczony w ich cenę, dlatego sprzedawca ma obowiązek poinformować o tym kupującego. W praktyce oznacza to możliwość oddania zużytych opon w punkcie sprzedaży — w liczbie odpowiadającej zakupionym.

Mieszkańcy mogą również przekazać do pięciu opon rocznie bezpłatnie w punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych właściwych dla

miejsca zamieszkania. Przekroczenie tego limitu wiąże się z dodatkowymi opłatami, których wysokość zależy od lokalnych regulacji.

Punkty zbiórki odpadów wielkogabarytowych przyjmują nie tylko opony, ale także inne odpady związane z eksploatacją pojazdów, w tym olej, filtry, płyny chłodzące czy akumulatory. Informacje o lokalizacji i godzinach otwarcia dostępne są na stronach samorządów oraz na portalu www.atliekos.lt.

Odpady samochodowe można również przekazywać firmom zajmującym się gospodarką odpadami w nieograniczonych ilościach, jednak usługi te są zazwyczaj płatne. Jednocześnie warsztaty samochodowe mają obowiązek przekazywać powstałe odpady uprawnionym podmiotom i nie mogą zwracać ich właścicielom pojazdów, z wyjątkiem części nadających się do ponownego użycia.

Szczególne zasady dotyczą opon z pojazdów wielkogabarytowych, takich jak traktory, kombajny czy autobusy. W ich przypadku również obowiązuje konieczność przekazania odpadów do uprawnionych podmiotów.

Rolnicy mogą oddać zużyte opony sprzedawcy lub importerowi, od którego zostały zakupione — bez dodatkowych opłat. Przedsiębiorstwa

natomiast są zobowiązane do zagospodarowania takich odpadów zgodnie z przepisami.

W sytuacji, gdy właściciel nieruchomości znajdzie na swojej działce porzucone opony wielkogabarytowe, powinien skontaktować się z samorządem lub firmą zajmującą się gospodarką odpadami. Niektóre punkty zbiórki przyjmują takie odpady odpłatnie.

SUROWSZE KARY ZA PORZUCANIE OPON

Przepisy przewidują dotkliwe sankcje za nielegalne wyrzucanie opon. Zgodnie z kodeksem wykroczeń administracyjnych grzywny wynoszą od 200 do 500 euro za każdą oponę, jednak łączna kara nie może przekroczyć 6 tys. euro. To znaczące zaostrzenie w porównaniu z wcześniejszymi regulacjami, które przewidywały kary od 30 do 4 300 euro.

Dodatkowo w przypadku spalania opon nakładane są nie tylko grzywny, ale także obliczane są szkody wyrządzone środowisku. Urzędnicy podkreślają, że właściwa utylizacja ogumienia pozostaje kluczowa dla ograniczenia zanieczyszczenia i ochrony przyrody.

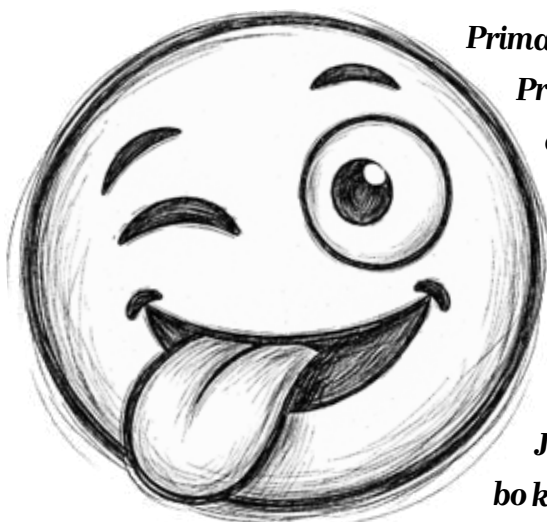
Opr. J.B. na podst. inf. Departamentu Ochrony Środowiska

■ Kończy się sezon na opony zimowe na Litwie Fot. Apolinary Klonowski

**W dniu pierwszego kwietnia nie słuchaj radia, nie czytaj gazet.
Zrób komuś figla i nie myśl, że się pomylisz, bo to dziś mamy Prima Aprilis!**

Prima Aprilis — (nie)poważne święto

Prima aprilis — to po łacinie 1 kwietnia, dzień żartów — święto obchodzone 1 kwietnia, z którym związane są tradycje robienia żartów, celowego wprowadzania w błąd rodziny, znajomych. W tym dniu również w mediach pojawiają się różne nieprawdziwe, żartobliwe informacje. W krajach anglojęzycznych dzień ten nazywany jest Dniem Głupca.

Prima aprilis, uważaj, bo się pomylisz!

Jak się pomylisz, to nic nie szkodzi,

bo kto kogo kocha, ten tego zwodzi!

Zima się skończyła, piękne będzie lato!

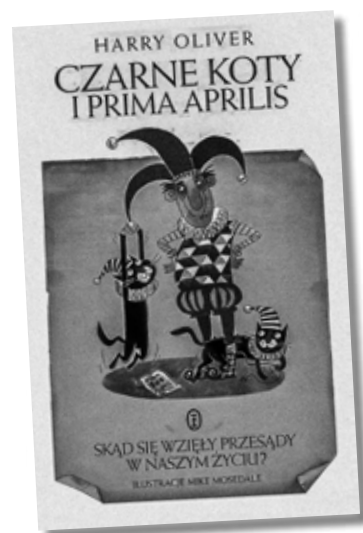
Książka to najlepszy przyjaciel Czarne koty i prima aprilis

Skąd się wzięły przesady w naszym życiu?

Autorstwa Olivera Harry'ego

Gdy czarny kot przebiegnie nam drogę, skręcamy wtedy w bok, albo zawracamy. Na widok kominiarza łapiemy się za guzik. Aktorowi przed spektaklem życzymy połamania nóg. A gdy zbijemy lustro... pukamy w niemalowane drewno. Do dziś konstruktorzy mostów wrzucają do zaprawy kilka groszy, gdyż ma to chronić most i przynosić szczęście podróżującym. Bokserzy spluwają przed walką w rękawice, a piłkarze zakładają najpierw lewy but. W XXI wieku żyjemy nadal otoczeni przez przesady, odczytujemy złowróżbne znaki na niebie, zaklinamy dobry los, sięgając po podkowę z siedmioma otworami bądź czterolistną koniczynę.

Ta książeczka to unikalna kolekcja niezliczonych przesądów, z którymi stykamy się na co dzień, i tych już zapomnianych. Wbrew pozorom nie jest to zbiór oczywistości — przytoczone przykłady bawią, zaskakują, skłaniają do namysłu, a niekiedy także szokują. Bo oto... zwyczajem Celtów na odganianie złej pogody było wypuszczanie pierworodnego dziecka nago na deszcz i nakazywanie mu stawania na głowie. W XVII wieku z kolei uważano, że rany rąk można uzdrowić przez włożenie palca do kocięgo ucha... Niewiarygodne? Prawdziwe!

Kilka pomysłów na żart w prima aprilis

1. Słodka lub słona pasta w tubce od pasty do mycia zębów

To sprawdzony psikus, wystarczy zaopatrzyć się w bitą śmietanę bądź inną słodką substancję i strzykawkę. Opróżniamy pieczętowaną tubkę z pastą do zębów i uzupełniamy ją czymś, co ma wyjątkowo przyjemny smak. Poza drobnym narażeniem na próchnicę, nic złego nie powinno się wydarzyć, a zaskoczenie jest zawsze murowane.

2. Scena z horroru

W ten dowcip musimy zainwestować trochę pieniędzy. Kupujemy w sklepie płyn przeciwdziałający parowaniu szyb, po czym, zanurzoną wcześniej w nim ścierką, kreślimy na prysznicowej kabinie różne napisy. Wybieramy te, które mogą wystraszyć każdego. Polecamy napisy w stylu: „Nie patrz w lustro”; „Masz ostatnią szansę”; „Nie oglądaj się za siebie”; „Uważaj, jesteś w ukrytej kamerze”, albo całkowicie niewinne: „Idź posprzątaj pokój, bo

inaczej będzie źle!”.

3. Lakierowane mydło

Wystarczy bezbarwny lakier i mydło, aby wkręcić całą rodzinę. Specyfik do mycia rąk dokładnie pokrywamy lakierem. Potem możemy już tylko skręcać się ze śmiechu, gdy zdezorientowani członkowie rodziny nie będą mogli nim umyć rąk. Proste, acz genialne!

4. Jajecznicza na twardo

Banalne, a poprzez swoją prostotę wyjątkowo zabawne. Wystarczy ugotować jajka i odłożyć je na stałe miejsce w lodówce. Następnie prosimy kogoś o zrobienie jajeczniczy. Wy też jesteście ciekawi reakcji kucharza?

5. Zamiast kredy plastelina

Szkolna odmiana primaaprilisowego żartu. Zamiast kredy podkładamy białą plastelinę lub modelinę. Potem już tylko spokojnie obserwujemy reakcję osoby, najczęściej nauczycielki, która orientuje się, że coś jest nie tak. Do wykorzystania nie tylko w szkole!

ALE DOWCIP!

Synek do ojca:

- Tato, a jaki kawał zrobimy mamie na Prima Aprilis?
- Ale Prima Aprilis było wczoraj...
- Buuuuu!
- Ha-ha! Żartowałem!

Matematyka jest ok!

Jaka liczba kryje się pod znakiem zapytania?

$$\triangle + \triangle + \triangle = 24$$

$$\triangle + \oplus = 25$$

$$\oplus - \pentagon = 8$$

$$\oplus + \triangle + \pentagon = ?$$

PRIMA APRILIS

Wiecie, co było pierwszego kwietnia?
Kokoszce wyrósł wielbłądzi garb,
W niebie fruwała krowa stuletnia,
A na topoli świergotał karp.
Żyrafa miała króciutką szyję,
Lwią grzywą groźnie potrząsał paw,
Wilk do jagnięcia wołał: „Niech żyje!”
A zając przebył ocean w pław.
Tygrys przed myszą uciekał z trwogi,
Wieloryb słonia ciągnął za czub,
Kotu wyrosły jelenie rogi,
A baranowi — bociani dziób.
Niedźwiedź miał ptasie skrzydła po bokach,
Krokodyl stukał się i krzyknął:
„Brzdęk!”
„Prima aprilis!” — wołała foka,
A hipopotam ze śmiechu pękł.

Jan Brzechwa

Rozpływająca się w ustach karkówka w sosie

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Mięso wychodzi kruche, delikatne i dosłownie rozpływa się w ustach. Idealnie smakuje z ziemniakami, kaszą lub świeżym chlebem.

Składniki (4 porcje):

- 800g karkówki wieprzowej w plastrach
- 1 duża cebula
- 2 ząbki czosnku
- 1,5 szklanki bulionu (warzywnego lub mięsnego)
- 1 łyżeczka majeranku
- 1/2 łyżeczki papryki słodkiej
- szczypta papryki ostrej (opcjonalnie)
- sól i pieprz do smaku
- 1 łyżka mąki pszennej
- 2 łyżki smalcu

Wykonanie:

Karkówkę pokroić w plastry. Oprószyć je solą, pieprzem oraz papryką, dokładnie wcierając przyprawy w mięso. Na dużej patelni rozgrzać tłuszcz i ułożyć karkówkę, obsmażając ją na średnim grzaniu z obu stron na złoty kolor. Mięsa nie przewracamy zbyt często — musi się dobrze się zrumienić, ponieważ to nada potrawie głębi smaku. Obsmażone plastry przełożyć na talerz. Na tej samej patelni, wyko-

Karkówka w plastrach w sosie własnym – miękka, soczysta i pełna smaku – to sprawdzony pomysł na obiad, który zawsze się udaje.

Fot. Freepik

zystując pozostały tłuszcz i aromat ze smażenia, zeszklić pokrojoną w piórka lub kostkę cebulę. Gdy zmięknie i lekko się zarumieni, dodać przeciśnięty przez praskę czosnek i smażyć jeszcze chwilę, aż uwolni swój aromat. Następnie przełożyć karkówkę z powrotem na patelnię, wleć bulion lub wodę i posypać majerankiem. Całość przykryć i dusić na małym grzaniu

przez ok. 60-75 minut, aż mięso stanie się miękkie i kruche. Pod koniec przygotowania wymieszać mąkę z kilkoma łyżkami zimnej wody, aby nie powstały grudki i wleć mieszankę do sosu, energicznie mieszając. Gotować jeszcze kilka minut, aż sos zgęstnieje i nabierze aksamitnej konsystencji. Przed podaniem doprawić do smaku solą i pieprzem. ■

Tradycyjne śledzie w oleju z cebulą

Śledzie, takie tradycyjne, z cebulą, pieprzem, odrobiną octu jabłkowego i zalane olejem, pyszne jako przystawka, zakąska na święta i inne okazje. Tak robiono śledzie w mojej rodzinie od zawsze przez moją babcię i mamę. Choć kiedyś nie było gotowych płatów śledziowych, więc kupowało się śledzie z beczki i trzeba było je odpowiednio przygotować.

Składniki:

- 4-5 solonych płatów śledziowych
- 1-2 cebule
- 1 łyżka octu jabłkowego
- 3/4 szklanki oleju
- pieprz

Wykonanie:

Płaty śledziowe najlepiej kupić takie na wagę z solanki lub śledzie z beczki. Płaty śledziowe należy umyć, zalać zimną wodą i moczyć, zmieniając wodę. Długość mocze-

Fot. autorka

nia zależy od tego, jak są słone śledzie, dlatego najlepiej skosztować, czy odpowiada nam ich smak. Cebulę obrać, pokroić w kostkę. Wymoczone płaty śledziowe pokroić na kawałki 4-5 cm. Przygotować słoik, na dnie ułożyć kilka kawałków śledzia, posypać pokrojoną cebulą, pieprzem i dodać pół łyżeczki octu jabłkowego, potem następna warstwa śledzi, cebula, pieprz, ocet i tak do wyczerpania śledzi, ostatnią warstwą powinna być cebula. Wszystko zalać olejem, zakręcić słoik i wstawić do lodówki, co najmniej na dobę. Zamiast octu jabłkowego można użyć octu spirytusowego lub soku z cytryny. ■

Krzyżówka

Wyrabia talerze z majoliki	▼	60 sztuk czegoś	Donos bez podpisu	Jego „Płonąca żyrafa”	▼	Część kwoty płacona z góry Henryk, pseud. Hubal, major	Lotnisko paryskie	▼	Leży na dachu szopy	▼
▶		4		11		Wśród imion żeńskich			2	
Trwa 10 dni R w CR7	▶						Słynny klub madrycki		Żalgiris Wilno	
▶						Dawny duży pojazd konny				
Były klub Milika	▶					8			16	Ozdobne dzieło tkacza
Zabiegi kosmetyczne dłoni	▶	15	Sesja sejmiku	Zapomniał o radach Dedala	▶	Nabycie działki				1
Aktor w kostiumie klauna	▶					Chroni przed karą				
Pieniądze, kapitał	▶	Okrzyki i oklaski	Katusze, tortury Figura w kamieniu	▶		18	Pracuje łopatą		Błotnista kałuża, błoto	
▶						Duża kromka chleba				
Ognisko juhasa	▶					Gatunek tkaniny				
▶						Owad, roznosi malarie				
Sklepowy stół	▶					Łazik farmerski	17		Magot lub goryl	Małe skałczenie
Instrum. strunowy	▶	5	Rewolwer kowboja	Rodzaj tuszu do rżes	▶	Miotła strzały miłości Smaczny gatunek mięsa			10	
▶										
Barwny kilim	▶			9		Ogniwo, element czegoś		3		
Abnegat, samotnik	▶		Flota wojenna Filipa II	Kuchenna przyprawa	▶	Dawna grupa Grechuty		Bura na piśmie	Statek Jurija Gagarina	
12						Magazyn, skład staroci				14
Dorzuca do pieca	▶								Rozprawa, szkic literacki	Dziesięć kwintali owsa
Broń palna	▶		Pytlowa z młyną							
Potrawa turecka	▶				7		Szeroki u osoby hojnej			
▶						Kowno lub Możejki				13
Nie jeden w ordzie	▶		Dzienna bielizna damska				Gaz „reklamowy”			
▶						Banda, gang				
							6			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 26-27 MARCA

Poziomo: MOGIŁA - KLAPA - PRZYSMAK - RYBKA - WAJDA - NASIONKO - MONTE - NAWAŁA - AKTOR - TRANS - BOSTON - KOSZYK - ŁGARZ - CIASTKO - PIECZA - TREND - ROBER - OKRYCIE - MARA - ZASPA - KADRY - KANSAS - WIATRAK - KASTA - PALETA - RDZA - ATUT - FINAŁ - DZIEJE - KOJA - KRAK

Pionowo: POPRAWA - BOCIK - AWARIA - GRYŚ - WŁOSIE - REDIS - IZBICA - SZACHY - RATRAK - ŁYKO - ŁOTYSZ - CZYTADŁO - SASANKA - OKTAWIA - ES-KAPADA - KAWOMAT - ŁOTR - PAKA - ALKA - OKRĄG - ROMAN - LAIK - JUNTA - AMEBA - SWETER - SPĘD - TONER - NERKA - TUJA - AWERS - ZADRA - STATEK

Hasło: Cenimy dobrą muzykę

Uśmiechnij się!

W restauracji klient pyta kelnera:

– Mam 10 euro... Co mi pan proponuje?

Na to kelner:

– Inną restaurację.

Małżeństwo ogląda romans:

– Jak myślisz – pyta zapłakana żona. – Czy oni w końcu się pobiorą?

– Na pewno. Takie filmy zawsze kończą się tragicznie.

– Czy oskarżony przyznaje się do winy? – pyta sędzie.

– Nie, wysoki sędzie.

– Czy był pan kiedyś karany?

– Nie, to była moja pierwsza kradzież.

Gość pyta kelnera:

– W waszej restauracji kucharz chyba bardzo dba o higienę?

– Oczywiście. A po czym pan to poznał?

– Wszystkie dania mają smak mydła.

Lekarz rozmawia z pacjentem podczas kolejnej wizyty:

– Czy przestrzegał pan moich zaleceń? Żadnego alkoholu, tylko mleko?

– Oczywiście. I nareszcie wiem, dlaczego niemowlęta tak płaczą.

– Jasiu, włożyłeś sweter na lewą stronę

– zwraca uwagę starsza siostra.

– Wiem, zrobiłem to specjalnie.

– Dlaczego?

– Bo na prawej jest dziura.

Spotyka się dwóch znajomych:

– Gdzie pracujesz? – pyta jeden.

– Nigdzie – odpowiada drugi.

– A co robisz?

– Nic.

– No to masz fajne zajęcie...

– Tak, fajne to ono jest, tylko konkurencja ogromna.

Dwóch psychologów stoi na przystanku tramwajowym, ale rozmowa jakoś im się nie klei.

– O, jedzie siódemka – mówi w pewnej chwili jeden.

– Chcesz o tym porozmawiać?

Seminarium w 88. rocznicę urodzin śp. Gabriela Jana Mincewicza

W Szkole Muzycznej w Niemenczynie odbyło się seminarium poświęcone śp. Gabrielowi Janowi Mincewiczowi. Łącznie wygłoszono pięć prelekcji.

Apolinary Klonowski

W 88. rocznicę urodzin śp. dr. Gabriela Jana Mincewicza w Centrum Kultury w Niemenczynie odbyło się seminarium poświęcone założycielowi i wieloletniemu kierownikowi Reprezentacyjnego Polskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”. Organizatorem seminarium była Szkoła Muzyczna w Niemenczynie.

SZCZEGÓLNA DATA

Seminarium odbyło się 25 marca, w dniu Uroczystości Zwiastowania w Kościele katolickim. Jest to też dzień urodzin śp. G. J. Mincewicza. Spotkanie zorganizowano z inicjatywy dr Natalii Sosnowskiej, kierowniczki i dyrygentki Reprezentacyjnego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”, nauczycielki śpiewu solowego w Szkole Muzycznej w Niemenczynie.

Szkoła ta organizuje seminaria dla nauczycieli i kierowników zespołów w trzecie środy marca już od kilku lat. Tegoroczne spotkanie poświęcono jubileuszowi 45-lecia zespołu „Wileńszczyzna”, „najstarszego polskiego zespołu pieśni i tańca w rejonie wileńskim”.

— W tym roku trzecia środa miesiąca przypadła dokładnie w dniu urodzin pana Jana. Siłą rzeczy wiele uwagi poświęciliśmy osobie założyciela i kierownika zespołu — mówi dla „Kuriera Wileńskiego” Natalia Sosnowska.

PIĘĆ PRELEKCJI

Podczas seminarium wygłoszono kilka prelekcji. Jako pierwsza wystąpiła Irena Dźwinel, która w swojej prezentacji, przedstawiającej życiorys i dorobek G. J. Mincewicza, podkreśliła, że na początku 2026 r. Muzeum Szkolnictwa na Wileńszczyźnie w Orzelówce — filia Muzeum Etnograficznego Wileńszczyzny w Niemenczynie — otrzymało imię Ga-

Uczestnicy seminarium w Szkole Muzycznej w Niemenczynie Fot. Marian Dźwinel

briela Jana Mincewicza. Placówka działająca od 2020 r. gromadzi eksponaty i dokumenty odzwierciedlające historię oświaty w regionie.

Kolejne prelekcje wygłosili przedstawiciele zespołu „Wileńszczyzna” — Natalia Sosnowska, Leonarda Klukowska, Natalia Kowalowa, nauczyciel Szkoły Muzycznej w Niemenczynie Ramūnas Juknevičius, nauczycielka śpiewu Nijolė Čičinskienė oraz tancerz zespołu Rafał Łaczyński. Tematyka wystąpień obejmowała historię zespołu, metody prowadzenia kształcenia wokalnego oraz wspomnienia o Gabrielu Janie Mincewiczu.

Wśród uczestników seminarium znalazła się również Irmina Szmalc — wieloletnia konsul Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie, a obecnie przedstawicielka Instytutu Pamięci Narodowej, który prowadzi na Litwie prace badawcze.

Na zakończenie seminarium zabrzmiała aria „Non ha ragione ingrato” z opery Domenica Sarry „Didone abbandonata” (pol. „Dydona porzucona”). Utwór wykonała Wiktoria Szarejko, absolwentka Szkoły Muzycznej w Niemenczynie, przy

akompaniamentem koncertmistrza Algirdasa Biveinisa.

KIM BYŁ GABRIEL JAN MINCEWICZ?

Gabriel Jan Mincewicz (1938–2016) pozostawił po sobie dorobek trudny do objęcia jednym zdaniem. Przez kilkadziesiąt lat uczył muzyki w szkołach w Nowej Wilejce i Niemenczynie. W latach 70. i 80. prowadził tajną katechizację młodzieży w kółkach „Promień” i „Świt” — przez jego zajęcia przewinęły się setki osób. Założył chór „Jutrzenka” oraz zespół „Wileńszczyzna”, który koncertował na pięciu kontynentach — m.in. w Polsce, USA, Australii, Brazylii, Argentynie, Francji i Watykanie.

Był doktorem nauk humanistycznych, autorem zbiorów pieśni ludowych Wileńszczyzny oraz podręczników do muzyki dla klas 5-8, trzykrotnym posłem na Sejm Republiki Litewskiej oraz wicemercerem rejonu wileńskiego.

Skomponował ponad 30 utworów dla zespołu „Wileńszczyzna”, w tym pieśń „Wileńszczyzny drogi kraj”, która stała się nieformalnym hymnem Polaków Wileńszczyzny. ■

Czy polskie dziecko na Litwie rozumie polską książkę? Z tymi studentami tak!

Apolinary Klonowski

Studenci pedagogiki wileńskiej filii UwB organizują przedstawienia dla dzieci. Zainteresowanie jest duże. Dowiadujemy się też, jak działają przyszli pedagodzy — polscy — trzeba nadmienić.

Kartonowe postaci, kocyki na podłodze, pełen komfort i głos narratora. Tak wygląda „Spotkanie z książką” organizowane przez Koło Naukowe Studentów Pedagogiki im. Janusza Korczaka działające przy Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie.

CZYTELNA FORMUŁA

Co dwa tygodnie studenci zapraszają uczniów ze szkół polskich w Wilnie, żeby w niecodzienny sposób przybliżyć im literaturę. Inicjatywa działa od jesieni ubiegłego roku i zdążyła już zebrać pierwsze owoce. Przy okazji rozmowy z jednym ze studentów wyłania się obraz całkiem prężnie działającej braci studenckiej.

Pomysł „Spotkań” zrodził się przypadkowo. Koło powstało na początku roku akademickiego, gdy studenci pedagogiki — kierunku wtedy jeszcze bez własnej organizacji naukowej — postanowili nadrobić zaległości wobec innych kierunków. Studenci podzielili się na trzy sekcje: historii pedagogiki, literacką i artystyczną. Wkrótce okazało się, że dwie ostatnie naturalnie się uzupełniają — i właśnie z ich współpracy wyrosły „Spotkania z książką”.

— Wpadliśmy na pomysł, żeby zapraszać do nas dzieci, bo pamiętamy z czasów szkolnych, że wycieczki w każdym wieku są ciekawsze niż siedzenie w swoich murach — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Kazimierz Liplański, student pedagogiki i jeden z inicjatorów projektu.

— No i przy okazji jest promocja uniwersytetu — nie oszukujmy się, ostatnio UwB miał niezbyt dobrą reputację, a teraz jest nowy budynek. Możemy to potraktować jako okazję, aby pewne sprawy przedstawić od nowa. Przy okazji też pokazujemy dzieciom, jakie uczel-

niane życie ich czeka i jak może wyglądać — opowiada.

PIERWSZA NA OGIEŃ TRAFIŁA „MICKIEWICZÓWKA”

Pierwsze zaproszenie trafiło do II klasy Liceum im. Adama Mickiewicza w Wilnie. Gmachy obu instytucji mieszczą się zaledwie pięć minut od siebie piechotą.

— Na początku było dużo stresu i to wcale nie u dzieci — ktoś ma tremę głośnego czytania, ktoś zastanawiał się, jak dzieci zareagują, czy uda się je opanować. Ale nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło. Z tych wszystkich strachów i doświadczeń teraz staramy się wyciągać naukowe wnioski — badamy nasze zachowanie i zachowanie dzieci, robimy ankiety, analizujemy — opowiada rozmówca.

Samo spotkanie trwa około półtorej godziny i przebiega według stałego scenariusza. Po wycieczce po uczelni dzieci trafiają do sali, gdzie na podłodze czekają kocyki i poduszki. Po przedstawieniu następuje dyskusja językowa, omówienie morału i czas na gry ruchowe — niektóre zainspirowane popularnymi serialami, aby nie było całkiem „książkowo”.

— Po każdym czytaniu musi być wyraźny morał. W części językowej pytamy dzieci, czy wszystko zrozu-

miały — mówią, jak to dzieci, że oczywiście tak, a potem pytamy, co to jest krzesło bujane. I wtedy zaczyna się rozmowa — śmieje się Liplański.

TO PRACA STUDENTÓW I AKADEMIKÓW

Opiekunem koła studenckiego jest dr Danuta Narbut, ale studenci mogą liczyć także na wsparcie doc. Henryki Sokołowskiej.

— Pani Henryka podpowiada nam, jak dostosować realia bajki do wileńskich — na przykład centrum handlowe z „Misia Paddingtona” zastąpiliśmy Akropolisem. Jesteśmy wdzięczni naszemu, nazwijmy, patronom. Pani Henryka nie tylko podpowiada przy adaptacji bajki, co i gdzie można zmienić, ale też pracuje z nami nad wymową tekstu, nad fonetyką i wyrazistością. Można powiedzieć, że jak niektórzy mają absolutny słuch muzyczny, tak pani Henryka ma swój wyjątkowy „słuch literacki” — opisuje współpracę Kazimierz Liplański.

Dowiadujemy się też, że koło pedagogiki należy do najaktywniejszych w filii UwB. Do tego stopnia, że aż chcą do nich dołączyć studenci innych kierunków. Tutaj jednak studenci jeszcze szukają formuły, aby całość „miała ręce i nogi”. Obecnie koło liczy 36 studentów. ■

Te osoby stoją za „Spotkaniami z książką” Fot. Dominika Liplańska, Biuro Karier i Promocji Filii UwB w Wilnie; fotokolaż Apolinary Klonowski

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Mała Urania”
07.35 „Różowy Stoń odkrywa świat”
07.50 „Fryzjerka”
08.15 „Ziołowa apteka”
08.25 „Perły ze szpitali”
08.40 „Zakochaj się w Polsce”
09.05 „Wileńska Podcastownia”
09.55 „Fake czy historia?”
10.30 „Notacje”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Mała Urania”
11.45 „Mody Polskie”
12.15 S. „Warto kochać”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Kulturalnie mówiąc”
13.30 „Panorama litewska”
13.40 „Anna Dymna spotkajmy się”
14.05 „W światłach muzyki na bis”
14.15 „Śladami Ojca” film dok.
15.25 „Raport naukowy”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Mała Urania”
17.20 „Nauka li- terek z Żużu”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Strona po stronie”
17.50 „Pielgrzymi Nadziei”
18.00 S. „Blondynka”
18.50 „Eureka biblioteka!”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program

informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”
21.05 S. „Profi- lanka Jastrzę”
21.50 „Mody Polskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Kulturalnie mówiąc”
23.20 „Info Wilno”
23.40 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.45 „Studio Wilno”
00.15 „Fake czy historia?”
00.50 S. „Blondynka”

6.00 „Hymn Repu- bliki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kry- minalna w Lipsku”
9.50 S. „Komisarz prowincjonalny”
10.45 S. „Kance- laria prawnicza”
11.40 S. „Poli- cja berlińska”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgad- nij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Dynastie
22.30 S. „Carpe Diem”
23.25 S. „Kance- laria prawna”
00.15 Okno na władzę

6.00 S. anim.
6.30 S. anim.
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”

10.00 S. „Poważ- ne sprawy”
11.00 S. „Odle- głe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wie- czór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Detekty- wi muzyczni”
21.00 S. „Poważ- ne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „Little Dixie” thriller
00.40 S. „Śmier- telna broń”

6.00 „Hymn Repu- bliki Litewskiej”
6.02 „LRT forum”
7.00 „Historie rzeczy”
8.00 „Co jest lep- sze, sąsiedzie?”
8.30 „Wiara i życie”
9.00 „Dzień do- bry, Litwo”
11.30 „Nie Sztucz- na inteligencja”
12.00 „Porwany. Zwycięstwo mi- łości” film dok.
12.55 „Dzien- nik Riddicka”
13.25 „Dajmy czadu!”
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 (Nie)emigranci
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 1000 cu- dów świata
17.30 Styl
18.30 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
19.15 Euromaxx
19.30 „Tardigra- de, niezniszczalne zwierzę” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Kuolleet lehdet” dramat
23.00 Pasek za- trzymania
00.00 S. „Dzika Dolina”

6.00 „La Food. Włochy”
7.00 „Vytaro ferma”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dzikie serce”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiado- mości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiado- mości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
21.00 Gra „Codzien- ni mistrzowie”
21.00 „Smak śniegu”
21.30 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Zabójcze polowanie” dramat
00.45 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuch- nia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Miłość i płomień”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuch- nia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 „911”
21.00 „Na fali ry- zyka” thriller
22.55 „Pod obs- trzałem” thriller
01.05 S. „S.W.A.T.”

05.00 „Nowy dzień”
06.00 S. „Stary”

07.30 Litwa na żywo
08.30 S. „Azja”
09.30 S. „Pani Prezydent”
10.30 S. „Mosty naszego życia”
11.30 „Ameryka – wielka podróż”
12.30 Wszystko jest mierzone
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 Najlepszy
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.30 Życie w biznesie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Mosty naszego życia”
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
22.58 Pogoda
23.00 Litwa na żywo.
00.00 „Ameryka – wielka podróż”

6.05 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 S. „911: Teksas”
10.00 „Miasto czy wieś”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 S. „911: Teksas”
16.00 S. „Wezwa- nie. Australia”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 S. „Nieznajomi”
20.00 „Najzabawniej- sze filmiki z Ameryki”
21.00 „Watson” dramat
22.00 „Zdrajca” dramat
00.10 „Kochan- kowie i kłamcy”

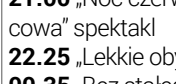
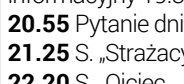

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zaka-

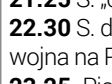
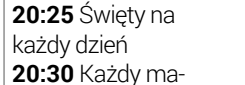
zany owoc"

8.00 S. „Niewidoma"**9.00** S. „Wróżka"**10.00** S. „Trochę słońca"**11.00** S. „Straż Przybrzeżna"**12.00** S. „Lucifer"**13.00** S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Zaciemnienie umysłu"**15.00** S. „Anupamaa"**15.35** S. „Man-gal Lakshmi"**16.30** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"**19.00** S. „Lucifer"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Backstrom"**22.55** S. „Zaciemnienie umysłu"**00.05** S. „Tajemnicza droga"**07.05** S. „Akacyjowa 38"**07.40** „Gorzkie żale"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Kościół z bliska"**09.00** „Serwis Info"**09.25** S. „Za-raz wracam"**10.00** S. „Ranczo"**11.00** S. „Komisarz Alex"**12.00** S. „Ojciec Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes"**13.35** Program rolny**13.50** „Norwegia. Zew natury" film dok.**15.00** S. „Wichrowe wzgórze"**16.00** „Serwis Info"**16.15** „Reporterzy"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.25** „Jaka to melodia?"**18.55** „Klan"**19.20** S. „Za-raz wracam"**19.55** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program

informacyjny 19.30"

20.55 „Pytanie dnia"**21.25** „Piłka nożna Eliminacje Mistrzostw Świata 2026"**00.15** „Barabas" dramat**07.15** „Muzyczne poranki"**07.55** „Tamte lata, tamte dni"**08.35** S. dok. „Podróże z historią"**09.20** „Dobry tytuł"**10.00** S. „Pogranicze w ogniu"**11.10** „Kamizelka"**12.05** „Party przy świecach"**13.15** S. dok. „Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki"**13.50** „Dobre strony"**14.20** „Hala odlotów"**15.20** „Lalka" film fab.**18.05** S. „Chłopi"**19.10** „Mody Polskie"**19.50** „Życie to coś pięknego" film dok.**21.00** „Noc czerw-cowa" spektakl**22.25** „Lekkie obyczaje"**00.35** „Bez stałego adresu" film dok.**07.00** „Panorama"**07.30** „Pożyteczni.pl"**07.55** „Moja TVP Polonia"**08.00** „Rączka gotuje"**08.25** „Moja TVP Polonia"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**09.50** „Serwis Info"**10.00** Pytanie na śniadanie**11.50** „Moja TVP Polonia"**12.40** „Budowniczowie świata"**13.00** „Serwis Info"**13.10** S. „Komisarz Alex"**14.05** S. „Ranczo"**15.00** „Kod bezpieczeństwa"**15.30** „Moda na język polski"**15.50** „Moja TVP Polonia"**16.00** Serwis Info**16.10** „Fajna Polska Zimą"**16.55** „Moja TVP Polonia"**17.00** S. „Za-raz wracam"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** Teleexpress**18.20** Gra słów. Krzyżówka**18.50** Teleexpress Extra**19.15** „Okno na Wschód"**19.45** „Panorama"**20.20** Polacy Świata**20.30** Program informacyjny 19.30**20.55** Pytanie dnia**21.25** S. „Strażacy"**22.20** S. „Ojciec Mateusz"**23.05** „Moja TVP Polonia" film dok.**23.15** „Śpiewała Ewa Demarczyk" film dok.**00.15** Panorama**07.25** „Był taki dzień"**07.27** „Wykrywacz kłamstw"**07.45** „Myśli na ten czas"**07.50** „Selekcja"**09.05** S. dok. „Dowódcy AK"**09.30** S. „Czterej pancerni i pies"**10.25** „Kuchnia dwudziestolecia"**10.50** S. dok. „Tajemnice kulturowych seriali"**11.35** S. dok. „Rzecz Polska"**11.45** „Fundusz Obrony Narodowej"**12.35** S. dok. „Wyspy Kanaryjskie"**13.25** „Czas pieniądza"**13.40** S. dok. „Królowe, które zmieniły świat"**14.30** „Lwów miasto i ludzie Niepodległej Rzeczypospolitej"**15.10** „Flesz historii"**15.50** S. „Królowie"**15.35** S. „Czterej pancerni i pies"**16.30** „Tajemnice Archiwum"**16.45** „Na bitew-

nym szlaku"

17.05 „Sensacje XX wieku"**18.40** S. „Czas honoru"**19.30** „Budowniczowie świata"**19.45** „O zwierzętach i ludziach" film dok.**20.45** S. dok. „Galeria Widmo"**20.50** S. „Królowie"**21.15** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**21.25** S. „07 zgłoś się"**22.30** S. dok. „Nieznana wojna na Północy"**23.25** „Piosenką przez historię"**23.35** „Axis Mundi Karola Schayera" film dok.**00.40** „Sensacje XX wieku"**03.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04:00** Informacje dnia**04:20** Różaniec**04:50** Myśląc Ojczyzna**05:00** Apel Jasnogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Polski Punkt Widzenia**06:00** Rotmistrz Pilecki Ofiarowanie**08:00** Krzyż Włoszczoza 1984**08:55** Poczet Wielkich Polaków**09:00** Informacje dnia**09:15** Polski Punkt Widzenia**09:35** Zło dobrem zwyciężaj! Historia Mayerling**10:00** Papież Polak do Rodaków**10:35** Słowo życia**10:40** Święty na każdy dzień**10:45** Co by było gdyby zwierzęta mówiły? Niedźwiedź Wojtek**11:00** Informacje dnia**11:15** Jak my to widzimy z daleka widać lepiej**11:45** Zew natury**12:00** Mocni w Wierze**12:35** Słowo życia**12:40** Ma się rozumieć**12:50** Święty na każdy dzień**13:00** Anioł Pański**13:03** Informacje dnia**13:20** „Ojcu Świętemu się nie odmawia..."**13:55** Człowiek nie może być jak Bóg rozmowa z J. Em. Ks. Kard. Gerhardem Müllerem**14:30** Msza święta z Jasnej Góry**15:20** Muzyczne chwile**15:30** Serial z życia Jezusa**16:00** W górę Rio Negro**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Jestem mamą**17:25** Przyroda w Obiektywie**17:40** Zdrowie z Bożej Apteki**18:00** Wierzę w Boga**18:30** Raid Katyński**18:55** Poczet Wielkich Polaków**19:00** Anioł Pański**19:05** Informacje dnia**19:15** Rozmowy niedokończone**20:25** Święty na każdy dzień**20:30** Każdy ma-luch to potrafi**20:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Myśląc Ojczyzna**22:00** Apel Jasnogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski Punkt Widzenia**23:00** Przebudzenie giganta św. Weronika Giuliani**07.00** „Mechanicy samochodowi"**10.00** „Dobre stare rzeczy"**12.00** „Łowcy antyków"**14.00** „Remonty gospodarstw"**18.00** „Inny garaż"**19.00** „Jak to jest zrobione?"**21.00** „Gorączka złota"**23.00** „Zapomniane i porzucone"**01.00** „Łowcy antyków"

06.30 „Info Wilno”
06.50 „Wileńszczyzna w obiektywie”
06.55 „Studio Wilno”
07.25 „Zwierzaki Czytali”
07.35 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
07.50 „eMOCje”
08.15 „Super Gary. Gotuj z Bosacką!”
08.40 S. dok. „Dzika Polska”
09.05 „Kulturalnie mówiąc”
09.25 „Jesteśmy stąd”
09.35 „Eureka biblioteka!”
09.45 „Fake czy historia?”
10.20 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
10.45 „Gra słów. Krzyżówka”
11.05 „Słownik polsko@polski”
11.30 „Zwierzaki Czytali”
11.45 „Mody Polskie”
12.10 S. „M jak miłość”
13.00 „Info Wilno”
13.05 „Weterynarze z sercem”
13.30 „Szansa na sukces”
14.25 „8. Dzień Chamsinu” film dok.
15.20 „Jesteśmy stąd”
15.25 „Jak to działa”
15.50 „Info Wilno”
16.00 „Koronka do Miłosierdzia Bożego”
16.20 „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Zwierzaki Czytali”
17.25 „Info Portal”
17.35 „Tygiel”
18.00 S. „Osiecka”
18.45 „Niepojęte”
19.00 „Info Wilno”
19.20 „Wileńszczyzna w obiektywie”
19.25 „Studio Wilno”
19.55 S. „Na sygnale”
20.20 „Zapomniani, odzyskani”
20.30 „Program informacyjny”
20.55 „Pytanie dnia”

21.05 S. „Stulecie Winnych”
21.50 „Mody Polskie”
22.15 S. „M jak miłość”
23.00 „Weterynarze z sercem”
23.25 „Info Wilno”
23.45 „Wileńszczyzna w obiektywie”
23.50 „Studio Wilno”
00.25 „Fake czy historia?”
00.55 „Pożyteczni.pl”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02, 6.40, 7.07, 3.37, 8.07, 8.40 „Dzień dobry Litwo”
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 „Wiadomości”
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Komisarz prowincjonalny”
10.45 S. „Kancelaria prawna”
11.40 S. „Policja berlińska”
12.30 „Zgadnij i odgadnij”
13.00 „Kto i dlaczego?”
13.30 S. dok. „W drodze”
14.00, 15.00, 16.00, „Wiadomości”
14.20, 15.15 „Dzień dobry Litwo”
16.30 S. „Dzika Dolina”
17.30 S. „Zgadnij i odgadnij”
18.00 „Kto i dlaczego?”
18.30 Specjalna audycja prezentująca inicjatywę referendalną
19.30 Dziś świat Eglė.
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa mówi
22.30 S. „Carpe Diem”
23.25 S. „Kancelaria prawnicza”
00.15 Witaj! Program o zdrowiu

6.00 S. anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry”
7.00 S. „Pani chłopka”
8.00 „Pierwsze randki”
9.00 S. „Hudson i Rex”

10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Odlęgłe miasto”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 „Bogacz i biedaczka”
14.00 S. „Bijące serce”
15.00 S. „Leila”
16.00 Wiadomości
16.30 „Dobry wieczór, Litwo”
18.30 Wiadomości
19.20 „Sport”
19.27 „Pogoda”
19.30 „KK2”
20.00 „Szeszki na 20”
21.00 S. „Poważne sprawy 8”
21.30 Wiadomości
22.30 „CHiPs: Motopatról” komedia
00.35 S. „Śmiertelna broń”

6.00 „Hymn Republiki Litewskiej”
6.02 „Dynastie”
7.00 „(Nie)emigranci”
8.00 „Pogoń. Wytyś”
8.30 „Droga”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Anatomia architektury”
12.00 „Tardigrada, niezniszczalne zwierzę” film dok.
13.00 Koktajl jazzowy z Zappą
14.30 Zgaduj i zgaduj
15.00 (Nie)emigranci
16.00 Kalendarz ogrodnika
16.30 1000 cudów świata
17.30 Litwin w sercu
18.30 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”
19.15 Liga Mistrzów FIBA. Ćwierćfinały
21.30 Monologi. Fragment sztuki „Natan Mędrzec” Gottholda Ephraima Lessinga
21.40 Koncert
23.00 Anatomia architektury
23.30 Spacery
00.00 S. „Dzika Dolina”

6.00 „Zagroda marzeń”

7.00 Gra „Codzieni mistrzowie”
8.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
9.30 S. „Lekarka z miasteczka”
11.00 S. „Komisarz Rex”
12.00 S. „Dziki serce”
13.00 S. „Nici duszy”
14.00 S. „Otwórz swoje serce na miłość”
15.00 „Simpsonowie”
16.00 „Wiadomości TV3”
16.27 „Pogoda TV3”
16.30 „Pomoc TV”
18.30 „Wiadomości TV3”
19.20 „Sport TV3”
19.27 „Pogoda TV3”
19.30 „Show dobrego wieczoru”
21.00 „Smak śniegu” film fab.
22.00 „Wieczorne wiadomości TV3”
22.20 „Sport TV3”
22.27 „Pogoda TV3”
22.30 „Złodziej tożsamości” komedia
00.50 „Chicago w ogniu” dramat

6.15 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 „Realna mistyka”
8.30 S. „Miłość i płomień”
9.30 S. „Kod”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „FBI”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 „Poniżej pokładu. Morze Śródziemne”
16.00 S. „Kod”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „S.W.A.T.”
20.00 „911”
21.00 „Dzień za głady” thriller
23.25 „Na fali ryzyka” thriller
01.20 S. „S.W.A.T.”

05.00 Nowy dzień
06.00 S. „Stary”
07.30 Litwa na żywo

08.30 „Azja” Film dok.
9.30 „Pani Prezydent” film dok.
10.30 „Mosty naszego życia” film dok.
11.30 „Ameryka – wielka podróż” film dok.
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Stary”
15.30 „Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą”
16.00 Reporter
16.28 Pogoda
16.30 Litwa na żywo.
17.30 Pyszne życie
18.00 Reporter
18.28 Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 „Mosty naszego życia” film dok.
21.25 S. „Pani Prezydent”
22.30 Reporter
23.00 Litwa na żywo
00.00 „Ameryka – wielka podróż”

6.00 S. „Ludzie gór”
7.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
8.00 S. „Kobra 11”
9.00 „911: Teksas”
10.00 „Miasto czy wieś”
11.30 „Najgorsi kucharze Ameryki. Kuchenne tragedie”
12.30 „La Maistas”
13.00 „Tajemnicze barwy Sycylii”
14.00 S. „Kobra 11”
15.00 „Rzucajmy monety”
16.30 „Przetwarzanie. Australia”
18.00 S. „Walker, Teksaski Ranger”
19.00 „Niekochani”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki z Ameryki”
21.00 „Watson” dramat
22.00 „Eskorta” thriller
23.50 „Kochankowie i kłamcy”

6.00 S. „Kawa o zapachu kobiety”
7.00 S. „Zaka-

zany owoc"

8.00 S. „Niewidoma"**9.00** S. „Wróżka"**10.00** S. „Trochę słońca"**11.00** S. „Straż Przybrzeżna"**12.00** S. „Lucifer"**13.00** S. „Prawo i porządek"**14.00** S. „Zaciemnienie umysłu"**15.00** S. „Anupamaa"**15.35** S. „Man-gal Lakshmi"**16.30** S. „Niewidoma"**18.00** S. „Prawdziwe gospodynie domowe z Beverly Hills"**19.00** S. „Lucifer"**20.00** S. „Prawo i porządek"**21.00** S. „Candice Renoir"**23.00** S. „Zaciemnienie umysłu"**00.05** S. „Backstrom"**07.05** S. „Akacyjowa 38"**07.40** „Gorzkie żale"**08.00** „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze"**08.30** „Rodzina (nie od) święta"**09.00** „Serwis Info"**09.25** „Zaraz wracam"**10.05** S. „Ranczo"**11.00** S. „Komisarz Alex"**12.00** S. „Ojciec Mateusz"**13.00** Serwis Info**13.10** „Agrobiznes"**13.40** „Program rolny"**13.55** „Lis, który uratował wyspę" film dok.**15.00** S. „Złoty chłopak"**16.00** „Serwis Info"**16.15** „Reporterzy"**16.35** „Gra słów. Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.25** „Jaka to melodia?"**18.55** „Klan"**19.20** S. „Zaraz wracam"**19.55** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** „Omnibus szybcy i mądrzy"**22.20** „Król złodziei" film fab.**00.20** „Andrzej Wajda Wielki Tydzień" dramat**07.15** „Muzyczne poranki"**07.50** „Tamte lata, tamte dni"**08.30** S. dok. „Podróż z historią"**09.05** „WTEM"**09.20** „Porozmawiajmy szczerze"**10.00** S. „Chłopi"**11.05** „Szczęśliwy brzeg" dramat**12.55** „Józef Czap-ski" film dok.**14.05** „Chleba naszego powszedniego" film obycz.**15.10** „Tygodnik Kulturalny"**16.05** „Prymas. Trzy lata z Tysiącą" dramat**18.00** S. „Chłopi"**19.05** „Dobre strony"**19.30** „Informacje kulturalne"**19.50** „Potop. Postscriptum"**20.50** „WTEM"**21.00** „Pod wulkanem" dramat**23.00** S. „Przypadki Sherlocka Holmesa"**00.10** „Hala odlotów"**07.00** „Panorama"**07.30** „Przyrodnik na tropie"**08.00** „Okrasa łamie przepisy"**08.30** „Pytanie na śniadanie"**12.35** „Wynalazki na medal"**12.50** „Przepis dnia"**13.00** Serwis Info**13.10** S. „Strażacy"**14.05** S. „Tajemnica twierdzy szyfrów"**15.00** „Mury" film dok.**16.00** Serwis Info**16.10** „Zakochaj

się w Polsce"

16.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych"**17.00** S. „Zaraz wracam"**17.30** S. „Barwy szczęścia"**18.00** Teleexpress**18.20** „Gra słów. Krzyżówka"**18.50** Teleexpress Extra**19.15** „Sebastian Kawa"**19.45** Panorama**20.20** „Polacy Światu"**20.30** „Program informacyjny 19.30"**20.55** Pytanie dnia**21.25** S. „U Pana Boga w ogródku"**23.15** „Rozmowy (nie)wygodne"**00.00** „Słowo daje!"**07.20** „Był taki dzień"**07.27** „Wykrywacz kłamstw"**07.40** „Myśli na ten czas"**07.45** „W kotle historii"**09.00** S. „Cztery pancerni i pies"**09.55** „Kuchnia dwudziestolecia"**10.20** „Koło historii"**10.55** „Miasto z piasków i serc. Stalowa Wola" film dok.**11.45** „Było, nie minęło"**12.10** S. dok. „To warzysze sekretarze oraz inni dygnitarze"**12.35** S. dok. „Wszystkie kolory świata"**13.25** „Szlakiem miejsc niezwykłych"**13.35** S. dok. „Nieznana wojna na Północy"**14.30** S. dok. „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej"**14.45** „ROK 1981. Kalendarium"**14.50** „Polacy w kosmosie"**15.15** S. „Królowie"**15.40** S. „Cztery pancerni i pies"**16.30** „Tajemnice Archiwum"**16.45** „Sensacje XX wieku"**18.35** S. „Czas honoru"**19.20** „Przypadek Polski. Polityka i idee"**19.40** S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej"**20.05** „Ex Libris"**20.25** „Fake czy historia?"**21.00** S. „Królowie"**21.25** S. „07 zgłoś się"**22.45** „Był taki dzień"**22.50** „Świadkowie Putina"**00.35** S. dok. „Tajemnice kulturowych seriali"**01.10** Informacje dnia**01.30** Rajd Katyński**01.55** Poczet Wielkich Polaków**02.00** Anioł Pański**02.05** Ma się rozumieć**02.15** Rozmowy niedokończone**03.25** Święty na każdy dzień**03.30** Każdy ma-luch to potrafi**03.45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci**04.00** Informacje dnia**04.20** Różaniec**04.50** Myśląc Ojczyzna**05.00** Apel Jasnogórski**05.20** Informacje dnia**05.40** Polski Punkt Widzenia**06.00** Myśląc Historia**06.10** Odnaleźć siebie**06.20** Jestem mamą**06.35** Odpowiedzialni za Kościół**07.00** Orędzie na trudne czasy**08.10** „Edek" idol na dziś**08.35** Zdrowie z Bożej Apteki**08.55** Poczet Wielkich Polaków**09.00** Informacje dnia**09.15** Polski Punkt Widzenia**09.35** Każdy ma-luch to potrafi**09.50** Słowo życia**10.00** Mocni Jego mocą**10.30** Sanktu-aria polskie**10.50** Święty na

każdy dzień

11.00 Audiencja Generalna Ojca Świętego**12.00** Muzyczne chwile**12.10** Mateczniki Polkości**12.25** Jestem mamą**12.40** Myśląc Historia**12.50** Odnaleźć siebie**13.00** Anioł Pański**13.03** Informacje dnia**13.20** Nabieja – kawałek Polski w Ugandzie**14.00** Człowiek nie może być jak Bóg rozmowa z J. Em. Ks. Kard. Gerhardem Müllerem**14.30** Msza święta z Jasnej Góry**15.20** Muzyczne chwile**15.30** Bohaterowie**16.00** Wielkopole nad Wisłą, cz. I Ignacy hrabia Mielżyński**16.50** Ma się rozumieć**17.00** Informacje dnia**17.10** Na zdrowie**17.30** Powołani**18.00** Po stronie prawdy**18.55** Poczet Wielkich Polaków**19.00** Anioł Pański**19.05** Informacje dnia**19.15** Rozmowy niedokończone**20.20** Odnaleźć siebie**20.30** Bóg z nami**21.00** Informacje dnia**21.20** Różaniec**21.50** Myśląc Ojczyzna**22.00** Apel Jasnogórski**22.20** Informacje dnia**22.40** Polski Punkt Widzenia**23.00** Przetrwaliśmy**23.30** Żyłem obok świętego**07.00** „Mechanicy samochodowi"**10.30** „Aukcje zagubionego bagażu"**12.00** „Łowcy antyków"**18.00** „Inny garaż"**19.00** „Jak to jest zrobione?"**21.00** „Samochód marzeń"**23.00** „Zapomniane i porzucone"**01.00** „Łowcy antyków"

Reprezentacyjny Polski Zespół Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”
im. Gabriela Jana Mincewicza

Koncert 45-lecia

KIEDY: 20 czerwca 2026 roku, godz. 18:30
GDZIE: Litewski Narodowy Teatr Opery i Baletu
BILETY: • Dom Kultury Polskiej w Wilnie: w każdy wtorek (godz. 18:00–19:00)
• Rezerwacja telefoniczna: +370 685 21718

Samorząd
rejonu
wileńskiego

ARTPRINT
GRAPHIC DESIGN / PREPRESS™

TVP
WILNO

ZNAD WILNI 103,8FM

ZW
.lt

KURIER
WILENSKI

DOM KULTURY
POLSKIEJ W
WILNIE

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte.

Tel. +37066685855

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Żłobek-Przedszkole "Kasztan" serdecznie zaprasza wszystkie młode rodziny wychowujące dzieci od roku do 6 lat!

Mogą państwo nas odwiedzić osobiście:

- zwiedzić przedszkole,
- poznać kadrę pedagogiczną, pracujących specjalistów,
- podzielić się własnymi przemyśleniami,
- zadać nurtujące Was pytania.

Jesteśmy trójjęzycznym przedszkolem.

Od września wdramy dwujęzyczność (intensywne poznawanie języka państwowego, a też w poszczególnych grupach wiekowych – angielskiego).

Do spotkania w Kasztanie!

Sprzedaj las
(do 16 000 € za hektar) **DROGO**
Konsultacja i wycena bezpłatna!
+370 659 99929

KUPOJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY
W CAŁEJ LITWIE
TEL. 0 676 41 155

KURIER WILEŃSKI
DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ
Vilnius, Birbinių 4A, 2 piętro, 12 gabinet,
tel. +370 5 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt
Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)

2 MAJA 2026 r.

PARADA POLSKOŚCI W WILNIE

Związek Polaków na Litwie zaprasza Rodaków do udziału w tradycyjnej świątecznej paradzie. Uroczystym pochodem w sobotę, 2 maja br., uczymy Święto 2 maja, Dzień Polonii i Polaków za Granicą oraz 235. rocznicę Konstytucji 3 Maja.

- 11:30 – zbiórka przy Sejmie, ustawienie szyków Parady;
- 12:00 – Parada Polskości wyruszy głównymi ulicami Wilna do Ostrej Bramy;
- 13:30 – Uroczysta Msza święta przed obrazem Matki Bożej Miłosierdzia;
- Po uroczystej Mszy świętej w oddziałach i kołach ZPL odbędą się świąteczne majówki. Świąteczny nastrój na majówkach przedłużą występy lokalnych polskich zespołów artystycznych.
- 17:30 – w ramach Parady Polskości – koncert „Pieśni ludowe inaczej” w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Ojcowizna” i zespołu „Art of Music”.

Najdłuższe na świecie schody ruchome

W chińskim Wushan właśnie otwarto najdłuższy na świecie system zewnętrznych schodów ruchomych. Ta inżynierska perła nie tylko skraca codzienną drogę mieszkańców z godziny do zaledwie 20 minut, ale także staje się nową wizytówką regionu. Nowa inwestycja to nie tylko zwykłe schody ruchome. To prawdziwy technologiczny majstersztyk, który został zaprojektowany z myślą o ekstremalnych warunkach i potrzebach lokalnej społeczności. System rozciąga się na długości aż 905 metrów i pokonuje różnicę wysokości wynoszącą 242,14 metra — to tyle, ile mierzy 80-piętrowy wieżowiec.

Fot. Freepik

Tu robią ocet, który jest wart więcej niż wino

Modena, położona w północnych Włoszech, to miejsce, gdzie tradycja spotyka się z luksusem. Słynie z produkcji najszlachetniejszego octu balsamicznego, który jest tu cenniejszy niż wino, a także z bogatej historii motoryzacyjnej i wyjątkowej sceny kulinarnej. To idealny kierunek na weekendowy wyjazd dla miłośników dobrego jedzenia, sztuki i włoskiego stylu życia.

Modena, położona w sercu regionu Emilia-Romania, uchodzi za jedno z najbardziej eleganckich i wyrafinowanych miast we Włoszech. To właśnie tutaj powstaje najsłynniejszy na świecie ocet balsamiczny, którego produkcja wymaga wieloletniego dojrzewania i ogromnej precyzji. Tradycyjny ocet balsamiczny z Modeny (DOP) jest tak ceniony, że jego wartość przewyższa nawet najlepsze wina. 100-mililitrowa butelka tego czarnego złota może kosztować nawet kilkaset euro, a lokalni mistrzowie kuchni, w tym Massimo Bottura, traktują go jak najcenniejszy składnik swoich potraw.

Pierwszy wieczny rejs dookoła świata

Villa Vie Residences proponuje miłośnikom podróży unikalną możliwość zamieszkania na luksusowym statku wycieczkowym Odyssey przez 15 lat. Rejs dookoła świata, określany jako „pierwszy wieczny rejs”, przyciągnął już setki chętnych. Cena za najdroższy apartament sięga ponad 400 tys. dolarów.

Odyssey może pomieścić 720 pasażerów. Do dyspozycji gości oddano bibliotekę, centrum fitness, spa, basen oraz kort do pickleballa. Osoby pracujące zdalnie mogą korzystać z centrum biznesowego. Na statku zatrudniony jest także lekarz, co gwarantuje bezpieczeństwo i opiekę medyczną na najwyższym poziomie.

Fot. Freepik

Fotomigawka

Kolorowe palmy unoszą się przed katedrą w Niedzielę Palmową — a wraz z nią coraz bliżej do radosnej Wielkanocy

Fot. Marian Paluszkiwicz